



Ministerie van Financiën

Het Blauwe Boekje 2025-2026

De economie en overheidsfinanciën
in grafieken en tabellen

Samen werken
aan een financieel
gezond Nederland





Het blauwe boekje 2025-2026

De economie en overheidsfinanciën
in grafieken en tabellen

Datum

September 2025

Ministerie van Financiën
Directie Algemene Financiële en Economische Politiek

September 2025

Inhoudsopgave

Economie en overheidsfinanciën	4
1. Macro-economie	5
2. Bedrijfsleven en financiële sector	12
3. Overheidsfinanciën	18
Arbeidsmarkt, inkomen en vermogen	30
4. Bevolking en migratie	31
5. Arbeidsmarkt en onderwijs	36
6. Inkomen en vermogen	46
Fysieke leefomgeving en klimaat	54
7. Klimaat en energie	55
8. Landbouw en natuur	64
9. Wonen	72
Sociaal domein	79
10. Brede welvaart	80
11. Zorg en welzijn	84

Economie en overheidsfinanciën

1. Macro-economie
2. Bedrijfsleven en financiële sector
3. Overheidsfinanciën

1. Macro-economie

1.1 Kerncijfers Nederlandse economie

	2023	2024	2025*	2026*
Volume bbp en bestedingen				
Bbp (waarde in miljard euro)	1050,1	1122,5	1187,7	1234,4
Reële bbp-groei (in %)	-0,6	1,1	1,6	1,4
Consumptie huishoudens (% groei)	0,7	1,1	2,1	2,3
Consumptie overheid (% groei)	2,8	2,7	1,3	1,7
Investerings, incl. voorraden (% groei)	-9,4	0,5	-0,7	3,2
Uitvoer goederen en diensten (% groei)	-3,0	-0,2	1,4	1,5
Invoer goederen en diensten (% groei)	-3,9	0,1	0,9	2,7
Koopkracht en armoede				
Inflatie (CPI, %)	3,8	3,3	3,2	2,3
Koopkrachtontwikkeling, statisch, mediaan	-0,7	2,8	0,7	1,3
Cao-loon bedrijven (% groei)	5,9	6,7	4,9	4,2
Bruto modaal inkomen (euro)	41.500	44.000	46.000	48.000
Personen in armoede (% bevolking)	3,1	3,2	3,0	2,6
Kinderen in armoede (%)	3,6	3,1	2,9	2,6
Arbeidsmarkt				
Werkloosheid (% van beroepsbevolking)	3,6	3,7	3,8	4,0
Aantal werklozen (duizenden personen)	359	373	395	410
Groei arbeidsproductiviteit bedrijven (%)	-2,0	-0,2	1,6	0,8
Collectieve sector**				
EMU-saldo (% bbp)	-0,4	-0,9	-2,1	-2,9
EMU-schuld (% bbp)	45,8	43,2	44,9	47,8

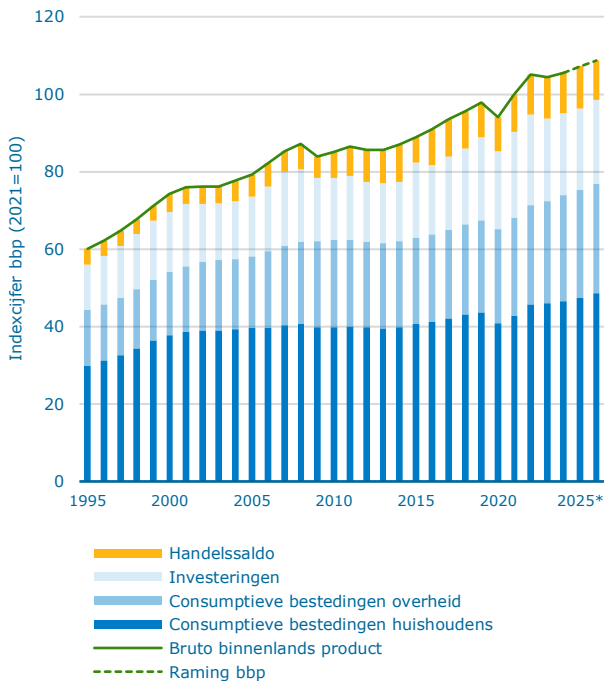
*voorlopige cijfers uit de macro-economische verkenning van het CPB

**Cijfers van het ministerie van financiën

Bron: CPB en Ministerie van Financiën

1.2 Ontwikkeling bbp

De groei van de economie zet door, gedreven door particuliere consumptie en bestedingen van de overheid.

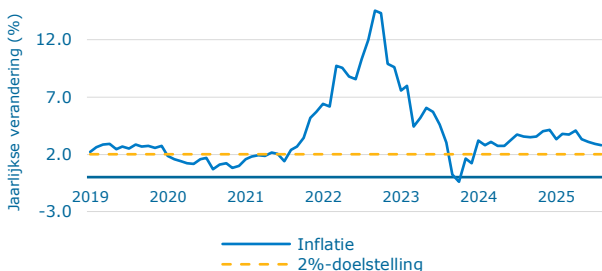


**betreft voorlopige cijfers*

Bron: CBS, CPB

1.3 Consumentenprijsindex (CPI), procentuele verandering t.o.v. een jaar eerder

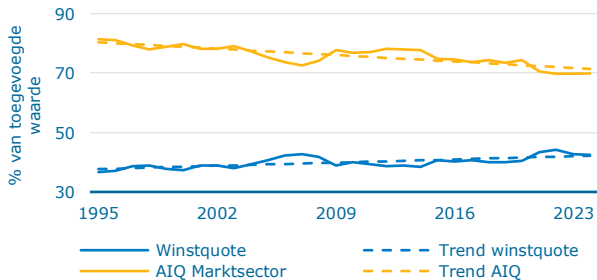
De inflatie neemt langzaam af, maar is nog boven de 2%-doelstelling.



Bron: CBS

1.4 Winstquote niet-financiële vennootschappen (winst in bbp) en arbeidsinkomensquote (beloning voor arbeid in bbp)

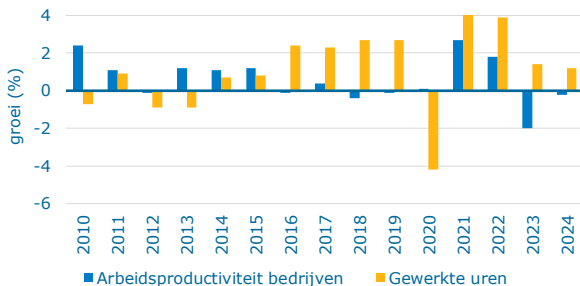
De winstquote volgt over de lange termijn een stijgende trend, de arbeidsinkomensquote een dalende trend.



Bron: CBS

1.5 Ontwikkeling arbeidsproductiviteit en gewerkte uren

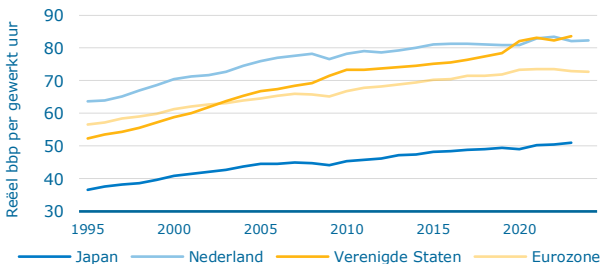
De groei van het bbp werd in 2023 en 2024 gedragen door stijgingen van het aantal gewerkte uren, niet door arbeidsproductiviteit.



Bron: CBS

1.6 Arbeidsproductiviteit per gewerkt uur in prijspeil 2020

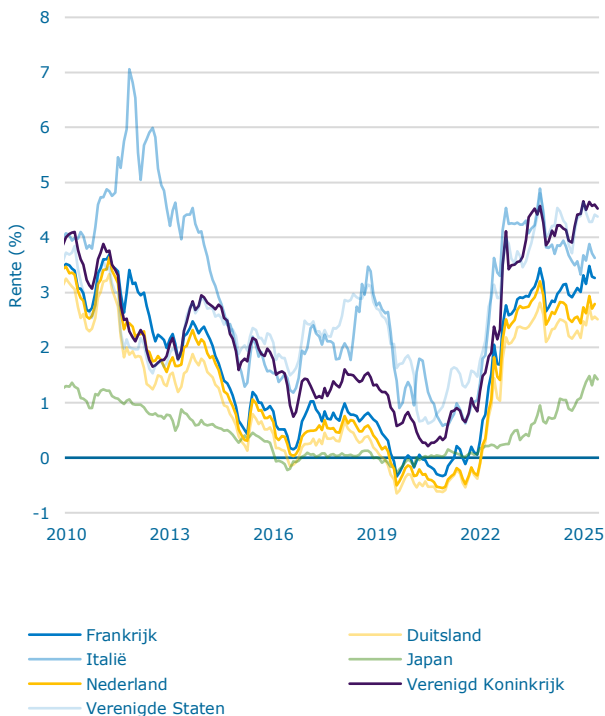
Het productiviteitsniveau in Nederland ligt internationaal gezien hoog, de VS hebben Nederland recentelijk ingehaald.



Bron: OECD

1.7 Renteontwikkeling staatsobligaties

Na een forse stijging in reactie op de energiecrisis van 2022 is de rente op staatsobligaties stabiel op een hoger niveau.



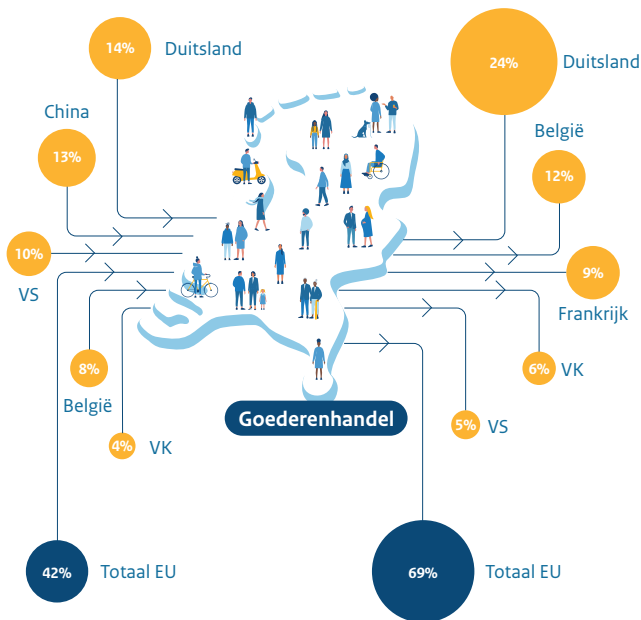
Bron: CBS

1.8 Handelsstromen van goederen

In 2024 ging 56% van de goederenexport naar de vijf grootste exportpartners: Duitsland, België, Frankrijk, het VK en de VS.

Belangrijkste herkomstpartners Nederlandse import 2024

Belangrijkste bestemmingen Nederlandse export 2024



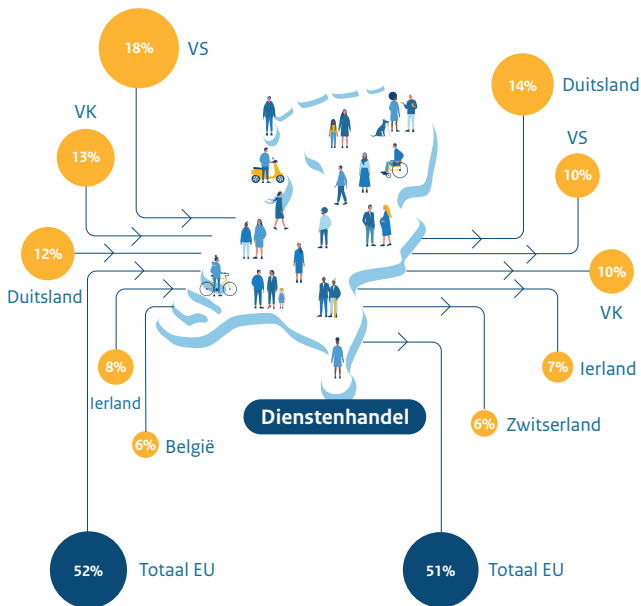
Bron: CBS

1.9 Handelsstromen van diensten

In 2024 ging 47% van de dienstenexport naar de vijf belangrijkste exportpartners: Duitsland, de VS, het VK, Ierland en Frankrijk.

Belangrijkste herkomstpartners Nederlandse import 2024

Belangrijkste bestemmingen Nederlandse export 2024

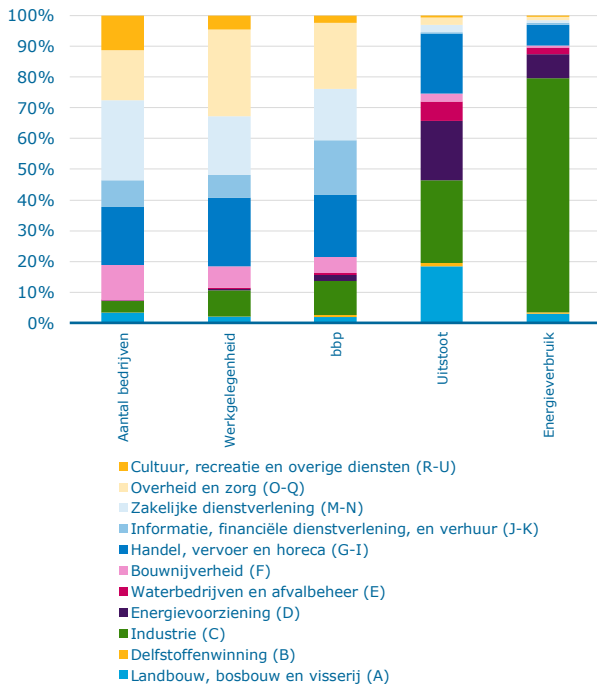


Bron: CBS

2. Bedrijfsleven en financiële sector

2.1 Aandeel van sectoren in diverse onderdelen van de economie

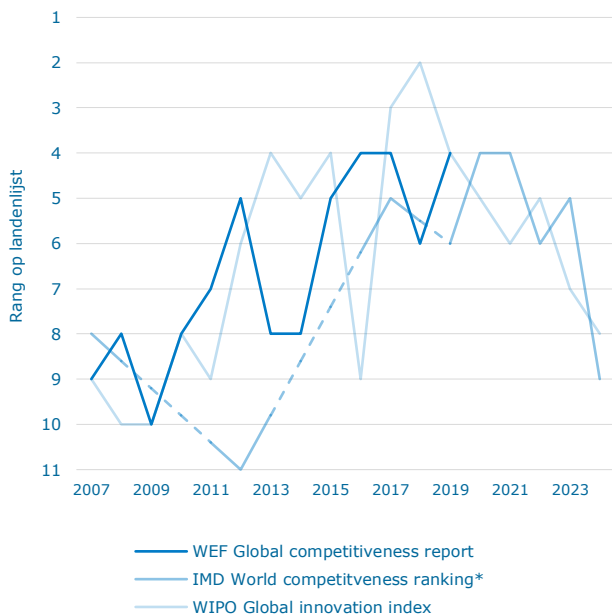
Aantal bedrijven, werkgelegenheid en bbp zijn gelijkmatig verdeeld over de sectoren, bij uitstoot en energieverbruik is het verschil groot.



Bron: CBS

2.2 Nederland op landenlijsten voor concurrentievermogen en vestigingsklimaat

Nederland hoort bij de top 10 landen met het hoogste concurrentievermogen maar verliest de laatste jaren wat terrein.

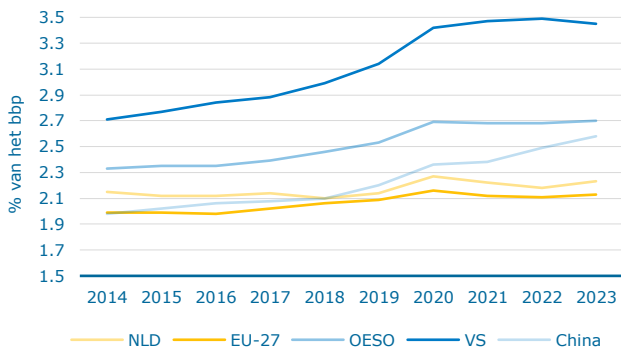


**geen jaarlijkse data, ontbrekende jaartallen gestippeld*

Bron: WB, WEF, IMD, WIPO

2.3 Ontwikkeling van onderzoek en ontwikkeling (O&O)

De Nederlandse uitgaven aan O&O lopen achter ten opzichte van het OESO-gemiddelde.

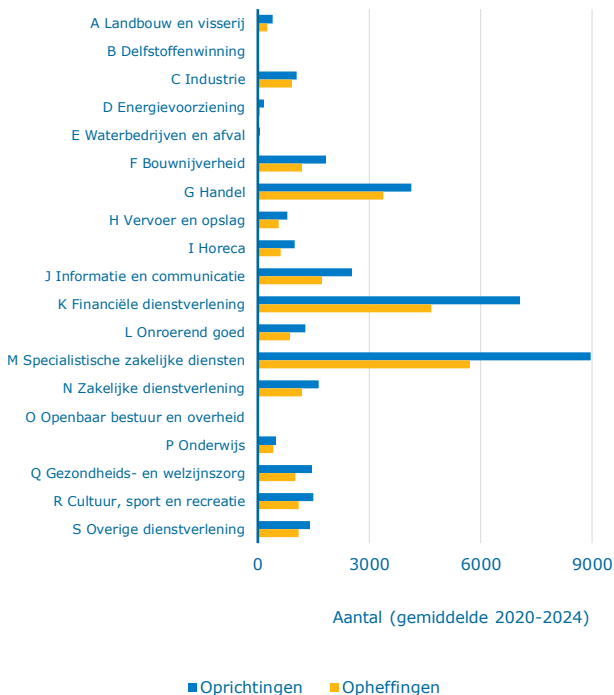


Bron: OESO

2.4 Bedrijfsoprichtingen en faillissementen

Er worden meer bedrijven opgericht dan opgeheven.

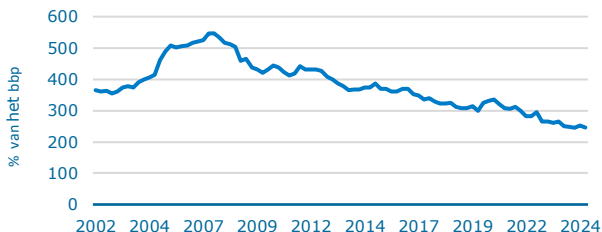
De bedrijvendynamiek is vooral hoog in dienstverlenende sectoren.



Bron: CBS

2.5 Omvang Nederlandse banken

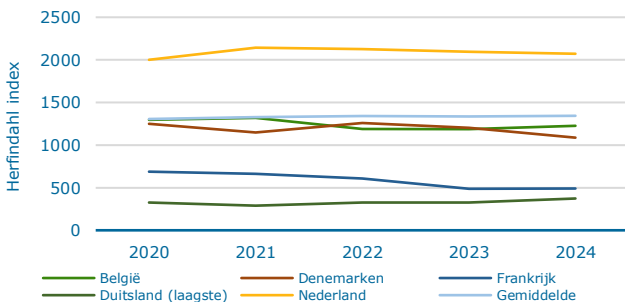
De Nederlandse bankensector is ondanks recente krimp relatief groot. Dit is een kwetsbaarheid voor financiële schokken.



Bron: DNB

2.6 Herfindahl-index voor banken in verschillende EU-landen (hoger bij hogere marktconcentratie)

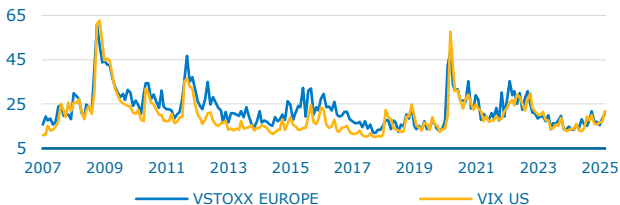
Nederland kent een sterk geconcentreerde bankensector, ook in internationaal perspectief.



Bron: ECB

2.7 Volatiliteit op financiële markten in Europa ten opzichte van de VS

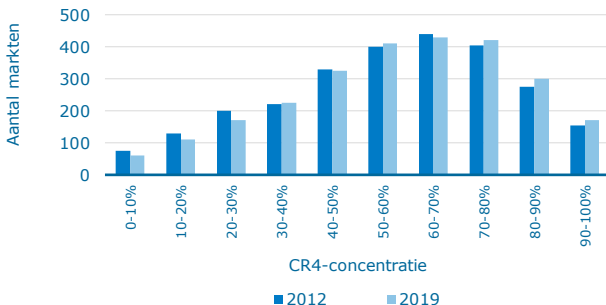
Financiële markten in Europa en de VS reageren synchroon op schokken, maar in Europa is de reactie vaak sterker.



Bron: St. Louis Fed

2.8 Aantal markten in de EU naar marktaandeel van de vier grootste bedrijven (CR4-concentratie)

De EU kent een groot aantal zeer geconcentreerde markten. Tussen 2012 en 2019 nam de marktconcentratie verder toe.



Bron: DG Comp, OECD

3. Overheidsfinanciën

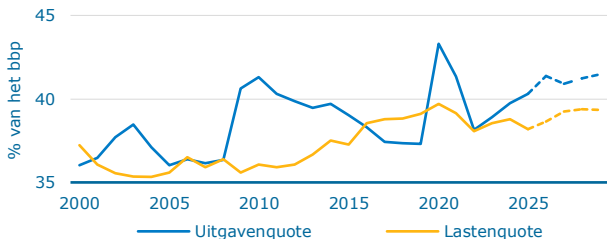
3.1 Budgettaire kerngegevens 2025 & 2026

<i>in mld. euro tenzij anders aangegeven</i>	2025	2026
Inkomsten	429,6	451,4
Reguliere netto-uitgaven binnen het uitgavenkader	422,9	449,0
Overige netto-uitgaven en correcties relevant voor het EMU-saldo	30,8	37,3
Totale netto-uitgaven relevant voor het EMU-saldo	453,8	486,3
EMU-saldo centrale overheid	-24,1	-34,9
EMU-saldo decentrale overheden	-0,7	-0,7
EMU-saldo collectieve sector	-24,8	-35,5
EMU-saldo collectieve sector (in% van bbp)	-2,1%	-2,9%
EMU-schuld collectieve sector	533,2	589,7
EMU-schuld collectieve sector (in% van bbp)	44,9%	47,8%
Bruto binnenlands product	1.187	1.234

Bron: Ministerie van Financiën

3.2 Uitgaven- en lastenquote

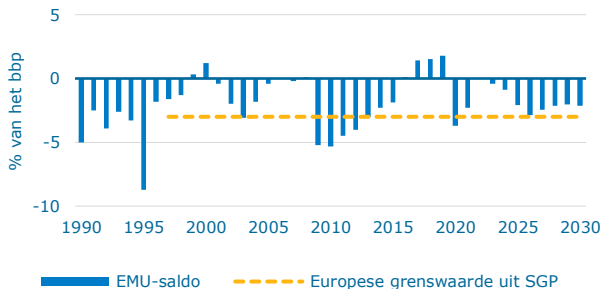
In 2025 en 2026 geeft de overheid naar verwachting meer uit dan er binnenkomt.



Bron: CPB

3.3 Ontwikkeling EMU-saldo

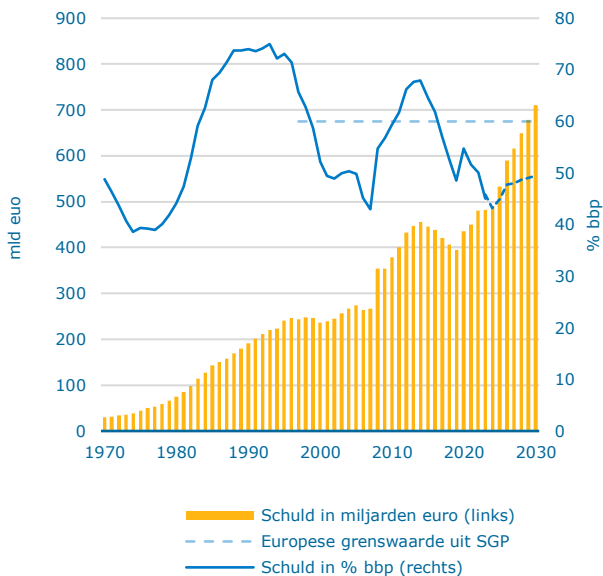
Het begrotingstekort blijft tot en met 2030 onder de in de EU afgesproken grens van 3%.



Bron: Ministerie van Financiën en CBS

3.4 Ontwikkeling EMU-schuld

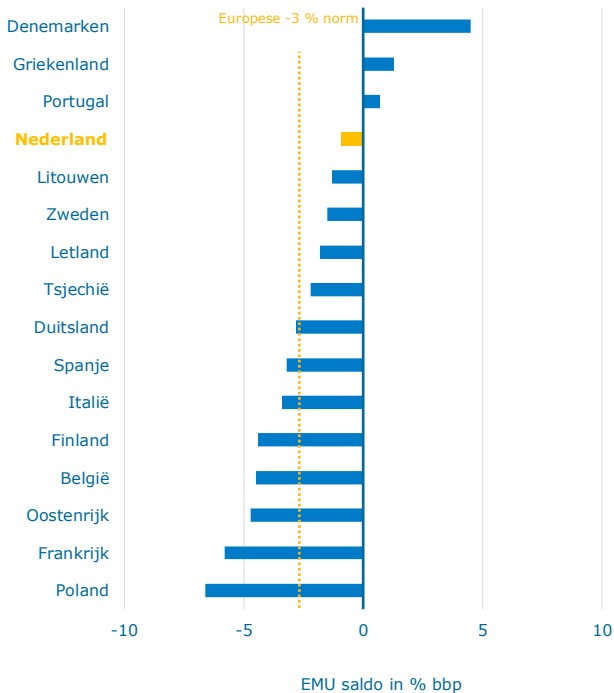
De overheidsschuld loopt licht op maar blijft tot en met 2030 de in de EU afgesproken grens van 60% bbp.



Bron: Ministerie van Financiën en CBS

3.5 Europese vergelijking van EMU-saldo's in 2024

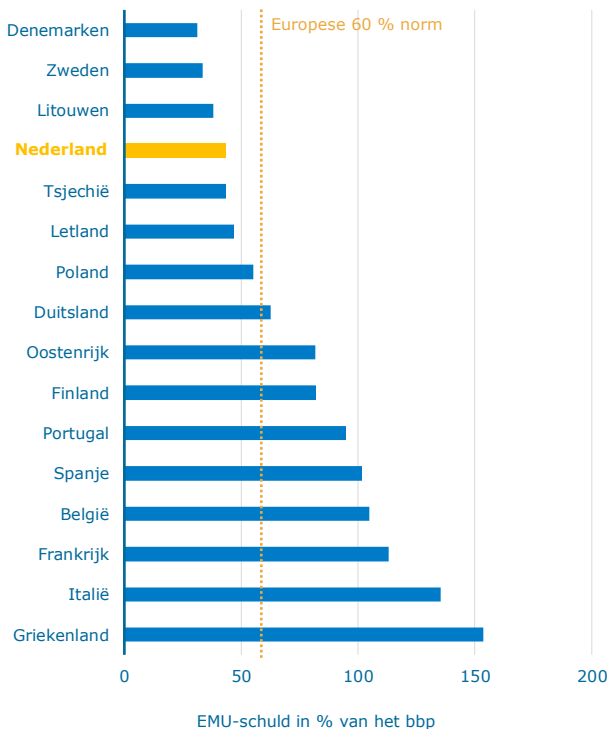
Het Nederlandse begrotingstekort is laag in vergelijking met andere Europese landen.



Bron: Eurostat

3.6 Europese vergelijking van EMU-schulden in 2024

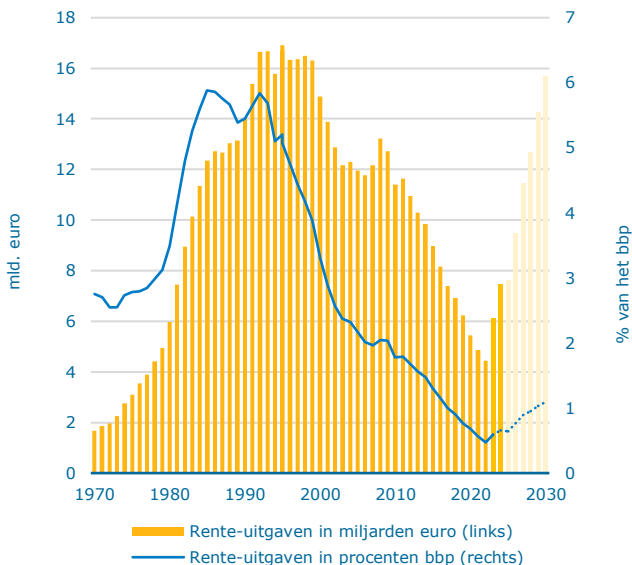
Ook de Nederlandse EMU-schuld is laag in vergelijking met andere Europese landen.



Bron: Eurostat

3.7 Rentelasten Staatsschuld

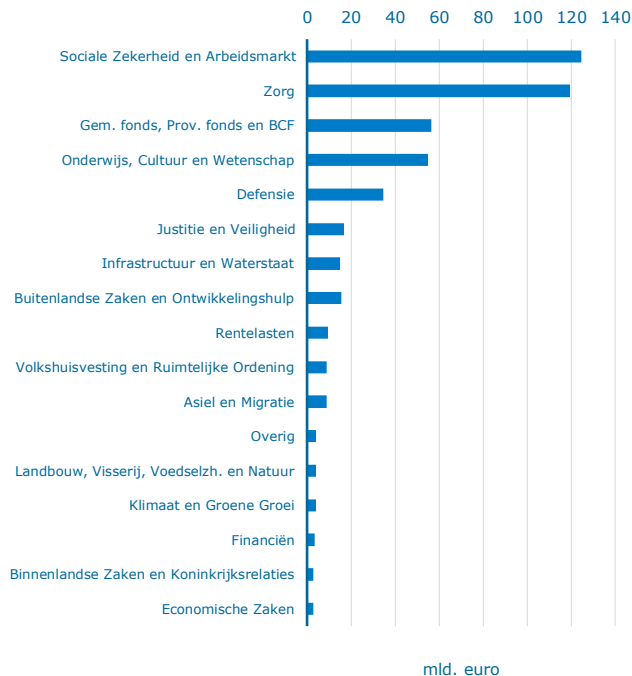
De (geraamde) rentelasten van de Rijksoverheid als percentage van het bbp zitten voor het eerst in lange tijd in een stijgende trend.



Bron: Ministerie van Financiën

3.8 Uitgaven in 2026

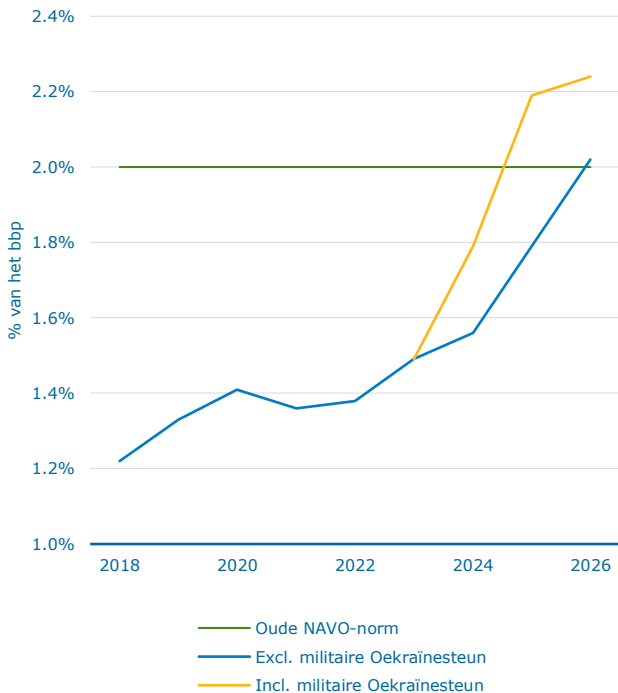
Sociale zekerheid en zorg zijn ieder goed voor ongeveer een kwart van de totale uitgaven van de Rijksoverheid.



Bron: Ministerie van Financiën

3.9 Defensie-uitgaven

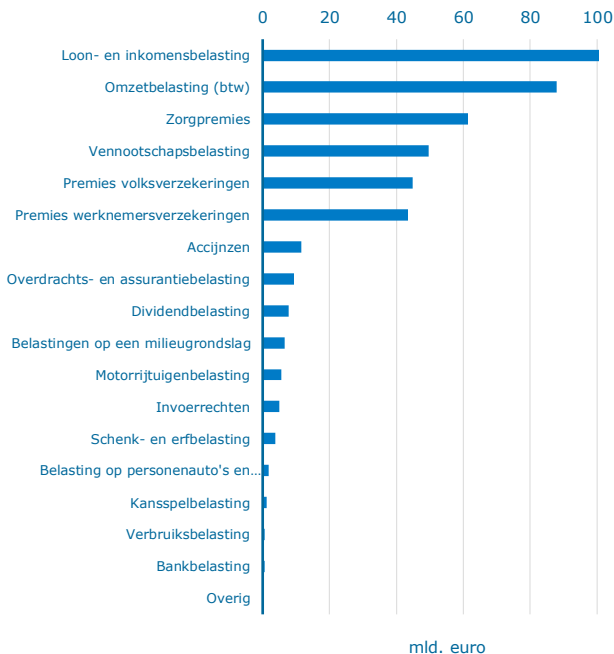
Sinds 2024 voldoen de Nederlandse defensie-uitgaven aan de NAVO-norm. In 2035 wil Nederland voldoen aan de nieuwe NAVO-norm.



Bron: Ministerie van Financiën

3.10 Inkomsten in 2026

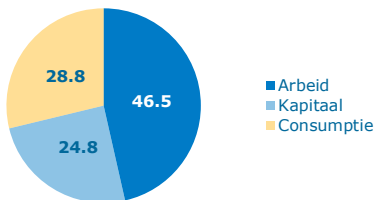
De loon- en inkomstenbelasting, de btw en de zorgpremies zijn samen goed voor ruim de helft van de inkomsten van de Rijksoverheid.



Bron: Ministerie van Financiën

3.11 Uitsplitsing van belastingen naar bron in 2023

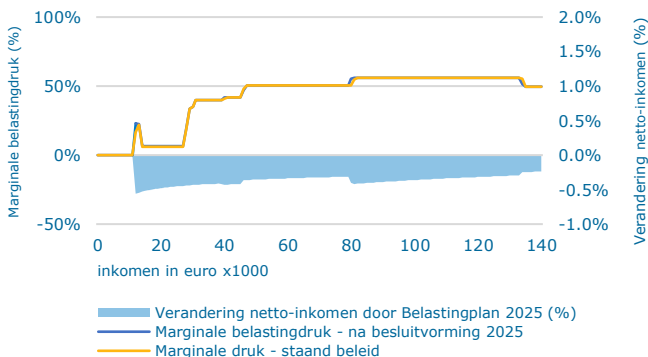
Bijna de helft van de belastingopbrengst is afkomstig van belasting op arbeid. Kapitaal en consumptie zijn beide goed voor circa een kwart.



Bron: Europese Commissie

3.12 Marginale belastingdruk en verandering netto-inkomen bij werkende alleenstaanden zonder kinderen, exclusief toeslagen

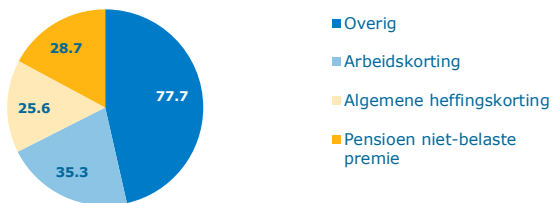
Het Belastingplan is licht lastenverzwarend. In het staande beleid zit wel lastenverlichting waardoor lasten per saldo dalen in 2026.



Bron: Ministerie van Financiën

3.13 Budgettaire omvang (in mld. euro) fiscale regelingen in 2025

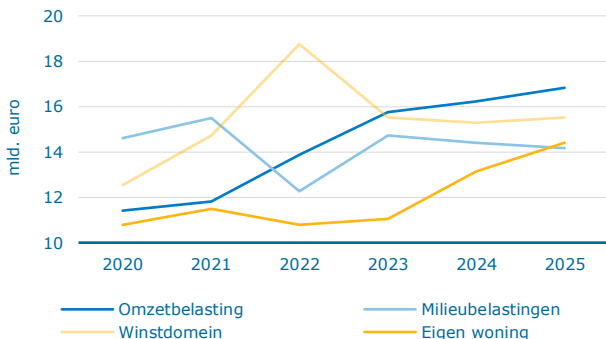
Fiscale regelingen, met name de arbeidskorting, algemene heffingskorting en pensioenregeling, verlagen belastingontvangsten.



Bron: CBS

3.14 Budgettaire ontwikkeling van fiscale regelingen voor de grootste domeinen

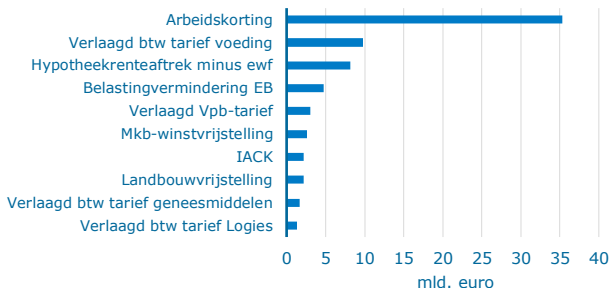
Van de 'overige' fiscale regelingen, vallen de meeste binnen de omzetbelasting, milieubelasting, het winstdomein en de eigen woning.



Bron: Ministerie van Financiën

3.15 Niet doeltreffend of doelmatig – top 10 fiscale regelingen

Veel fiscale regelingen slagen er niet in om hun doel te behalen (niet doeltreffend) of doen dat tegen te hoge kosten (niet doelmatig).



Bron: Ministerie van Financiën

3.16 Zeer complex in de uitvoering – top 10 fiscale regelingen

Ook is een groot aantal fiscale regelingen moeilijk om uit te voeren.



Bron: Ministerie van Financiën

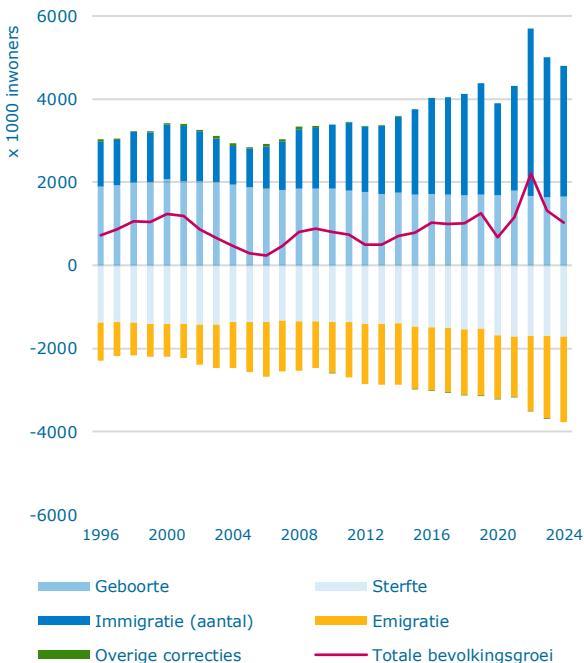
Arbeidsmarkt, inkomen en vermogen

- 4. Bevolking en migratie
- 5. Arbeidsmarkt en onderwijs
- 6. Inkomen en vermogen

4. Bevolking en migratie

4.1 Bevolkingsgroei in Nederland - migratie en natuurlijke aanwas

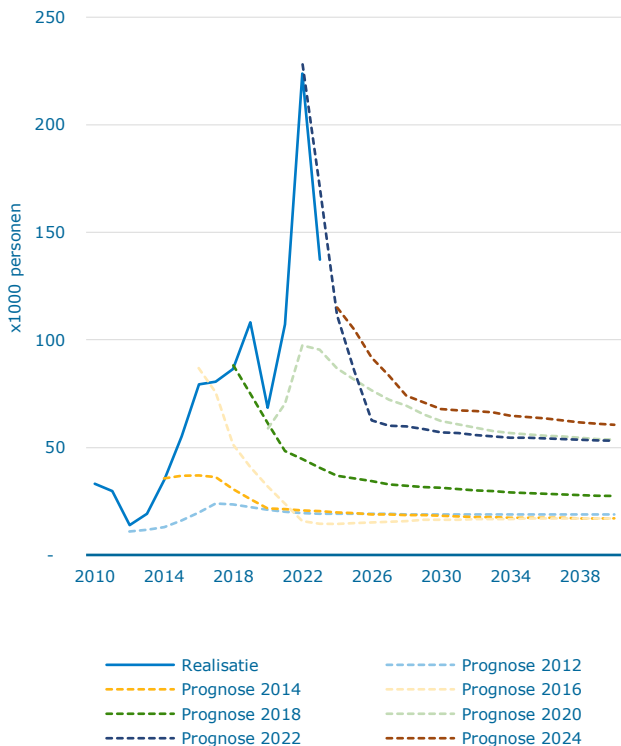
De Nederlandse bevolkingsgroei wordt gedreven door een positief migratiesaldo; zonder migratie zou de Nederlandse bevolking krimpen.



Bron: CBS

4.2 Prognoses en realisatie van het jaarlijkse migratiesaldo

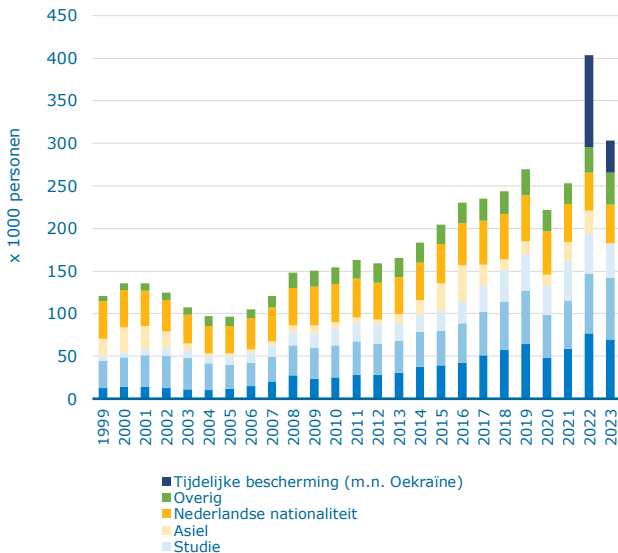
Het migratiesaldo wordt vaak onderschat. Dat compliceert het sturen op de omvang van migratie.



Bron: IBO arbeidsmigratie

4.3 Reden van migratie als aandeel van de totale instroom

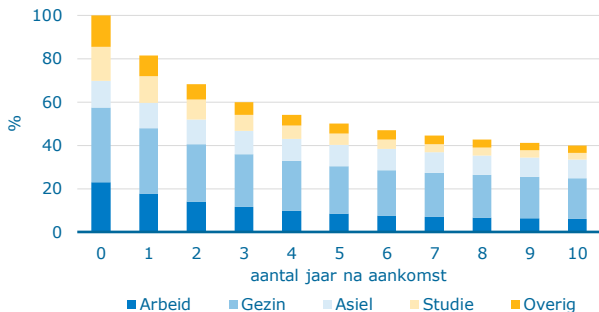
De reden voor migratie is divers. Arbeidsmigratie vormt een toenemend deel van de totale immigratie.



Bron: CBS

4.4 Reden voor migratie en bijbehorende verblijfsduur

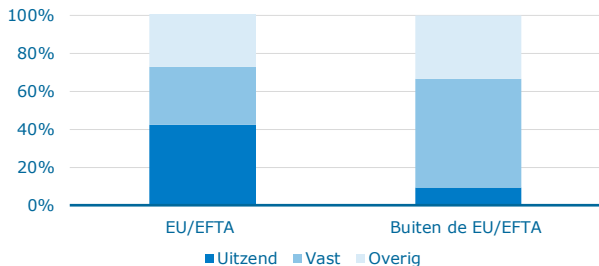
60% van de migranten is binnen 10 jaar na aankomst weer vertrokken. Arbeidsmigranten verblijven relatief kort.



Bron: CPB

4.5 Type contract van EU- en niet-EU-arbeidsmigranten

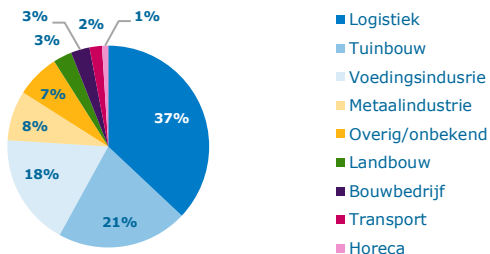
Bijna de helft van de EU-arbeidsmigranten heeft een uitzendcontract. Arbeidsmigranten van buiten de EU hebben vaak een vast contract.



Bron: CBS

4.6 Sectoren waarin uitgezonden arbeidsmigranten werkzaam zijn

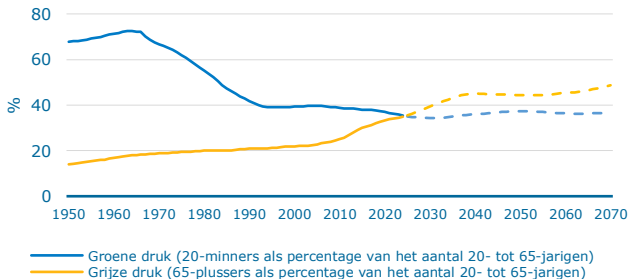
Arbeidsmigranten met een uitzendcontract werken voornamelijk in de logistiek, tuinbouw en voedingsindustrie (inclusief de vleessector).



Bron: KBA Nijmegen

4.7 Grijze en groene druk over tijd

Vanaf 2025 is de grijze druk voor het eerst groter dan de groene druk. Door de vergrijzing zijn er relatief steeds meer 65-plussers.

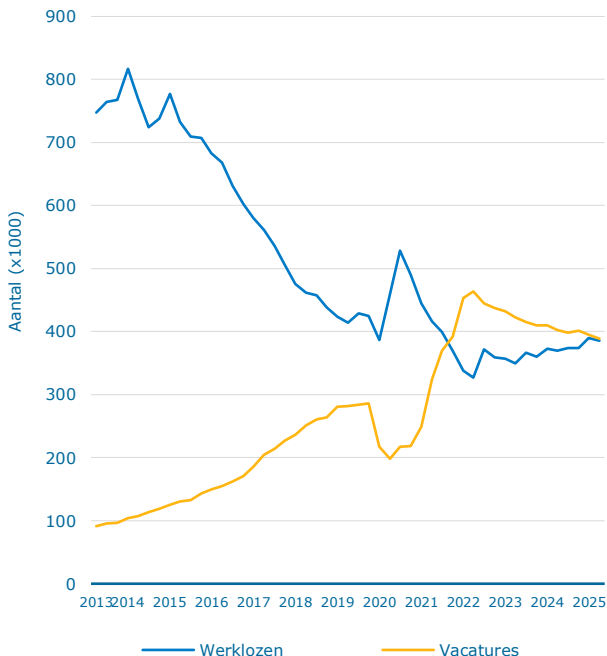


Bron: CBS

5. Arbeidsmarkt en onderwijs

5.1 Vacatures en werkloosheid tussen

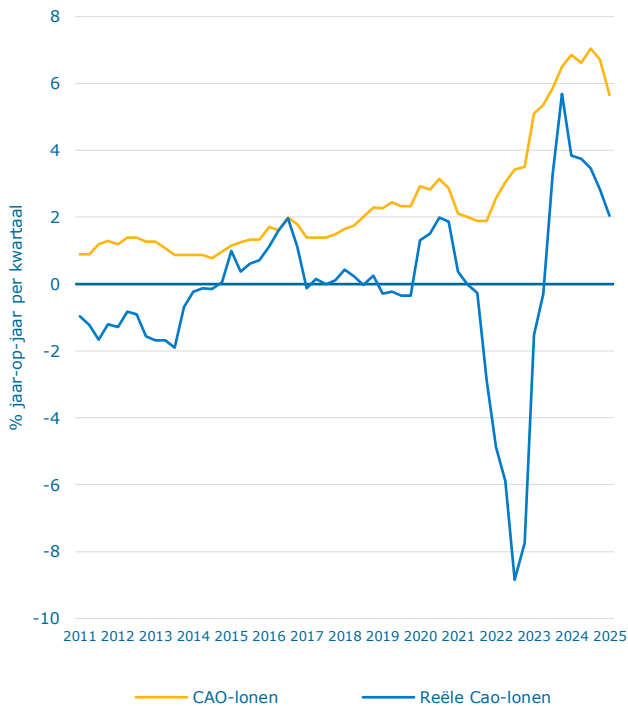
Sinds 2021 is er grote krapte op de arbeidsmarkt, deze neemt langzaam af.



Bron: CBS

5.2 Cao-loonontwikkeling

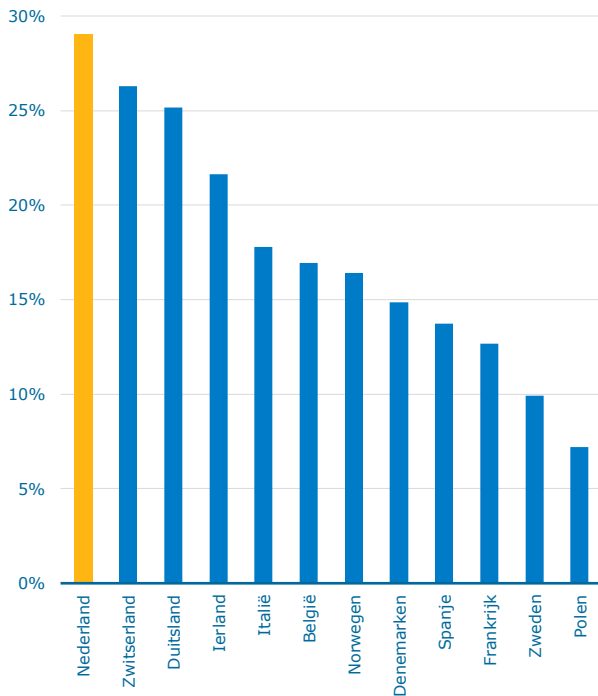
Tijdens de energiecrisis van 2022-2023 liep de cao-loonontwikkeling achter op inflatie; vanaf eind 2023 maken de cao-lonen een inhaalslag.



Bron: CBS

5.3 Verschil tussen het aantal werkuren van mannen en vrouwen

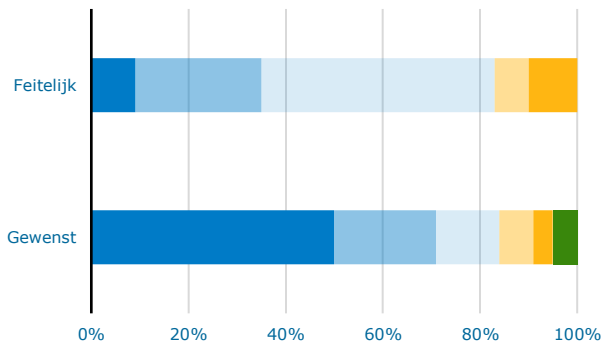
Van alle werkenden heeft Nederland percentueel het grootste verschil tussen het aantal uren dat mannen en vrouwen werken.



Bron: CBS

5.4 Verdeling betaald werk en zorg voor kinderen in 2024

Er bestaat een groot verschil tussen de gewenste en feitelijke man/vrouw verdeling van betaald werk en zorg voor kinderen.



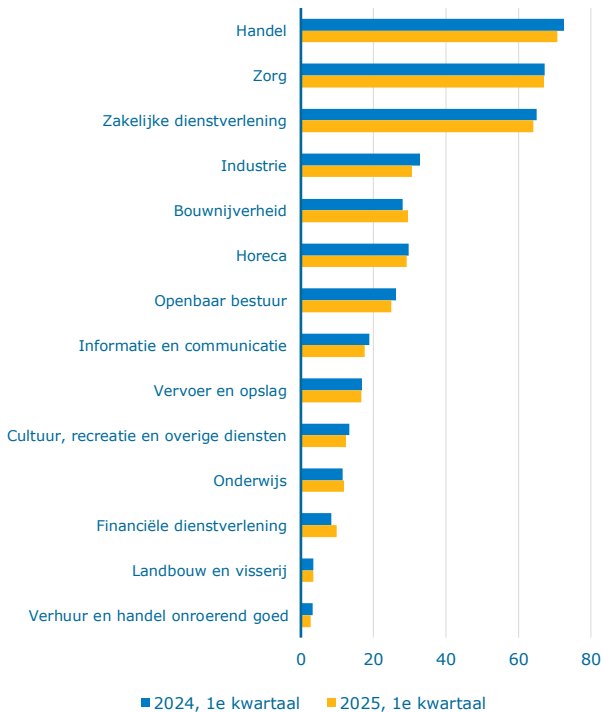
% van 16-plussers met partner en kinderen

- Werk gelijk / zorg gelijk
- Man meer werk / zorg gelijk
- Man meer werk / vrouw meer zorg
- Werk gelijk / vrouw meer zorg
- Anders
- Weet ik niet

Bron: CBS

5.5 Aantal openstaande vacatures

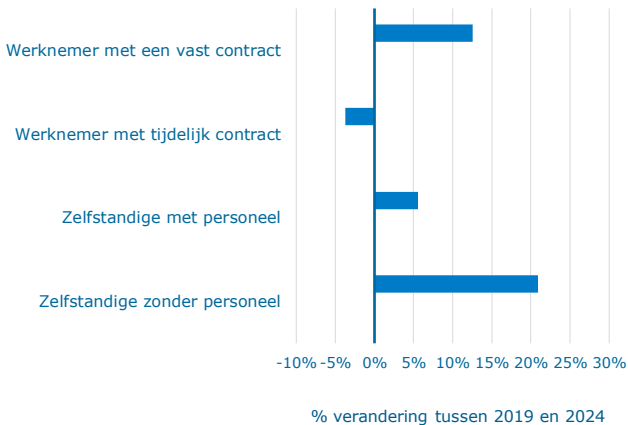
Het aantal openstaande vacatures daalde. In de sectoren handel, zorg en zakelijke dienstverlening zijn de meeste openstaande vacatures.



Bron: CBS

5.6 Groei aantal werkenden per type contract

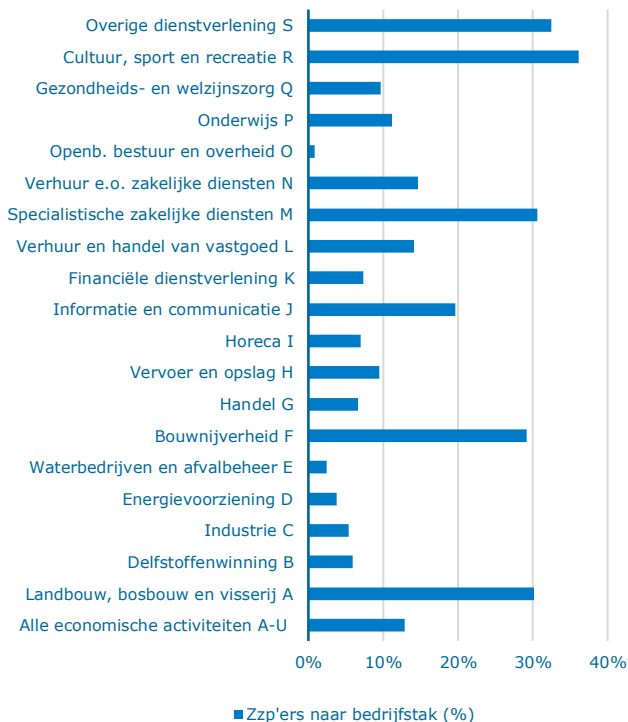
Het aantal Nederlanders met een tijdelijk contract neemt af.



Bron: CBS

5.7 ZZP'ers (15 tot 75 jaar) naar bedrijfstak in 2024

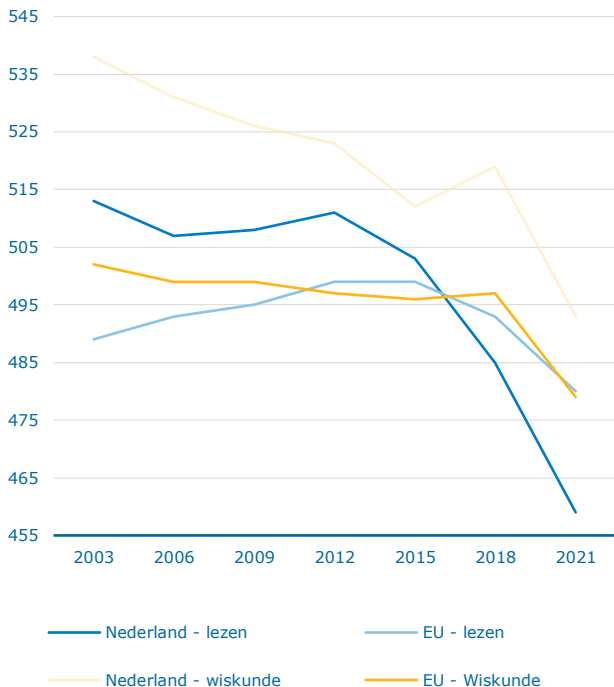
Zzp'ers zijn in veel verschillende sectoren werkzaam. In de top 4 sectoren met de meeste zzp'ers is een derde van werkenden zzp'er.



Bron: CBS

5.8 PISA lees- en wiskunde scores

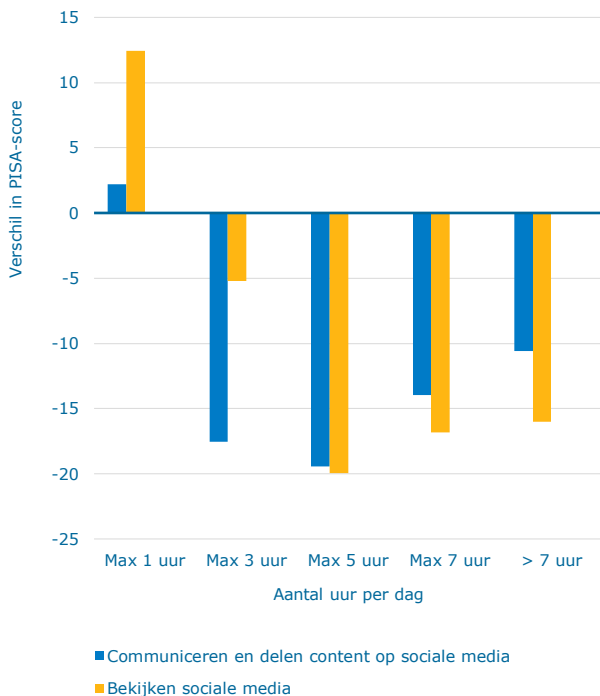
De gemiddelde Nederlandse score voor lezen van 15-jarigen daalt flink harder dan de gemiddelde EU-score.



Bron: PISA

5.9 Verschil in gemiddelde wiskunde PISA-score naar tijd besteed op digitale apparaten op schooldagen

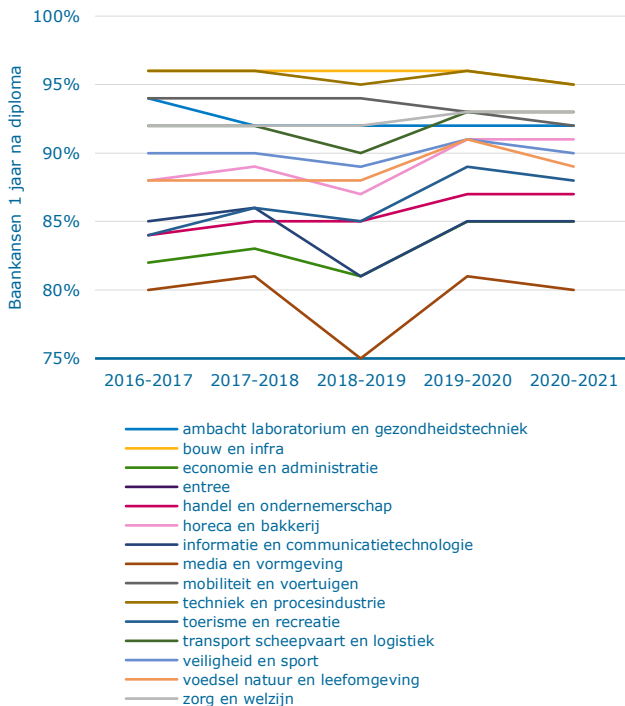
Leerlingen van 15 jaar die tijdens schooldagen langer op sociale media zitten hebben lagere wiskunde PISA-scores.



Bron: OECD

5.10 Baankansen mbo-studenten één jaar na diploma

De baankansen van mbo'ers zijn redelijk gelijk gebleven de afgelopen vijf jaar. Wel bestaan er grote verschillen per sector.

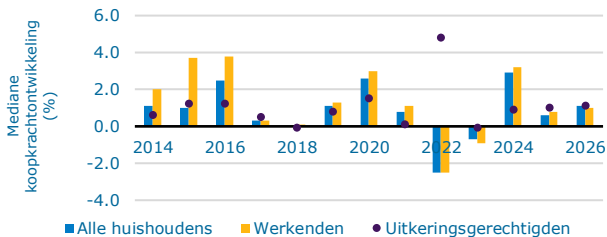


Bron: OCW in cijfers

6. Inkomen en vermogen

6.1 Koopkrachtontwikkeling huishoudens

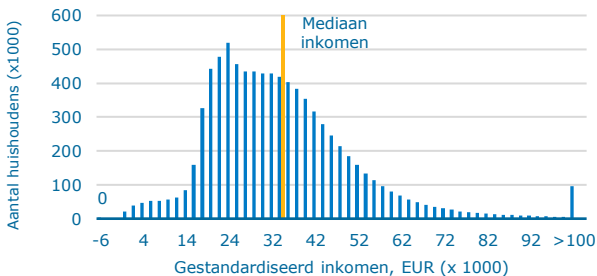
De jaarlijkse koopkrachtontwikkeling laat verschillen zien tussen werkenden en uitkeringsgerechtigden.



Bron: CPB

6.2 Inkomensverdeling in 2022

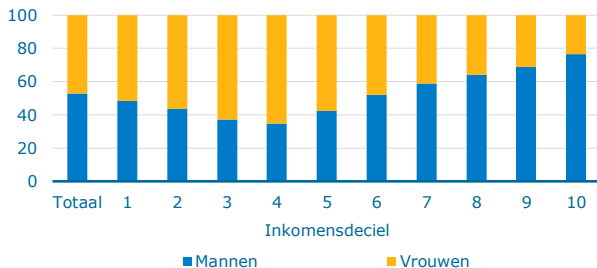
70 procent van de huishoudens heeft een besteedbaar inkomen tussen de 20 en 50 duizend euro.



Bron: CBS

6.3 Persoonlijk inkomen na belastingen en overdrachten in 2022

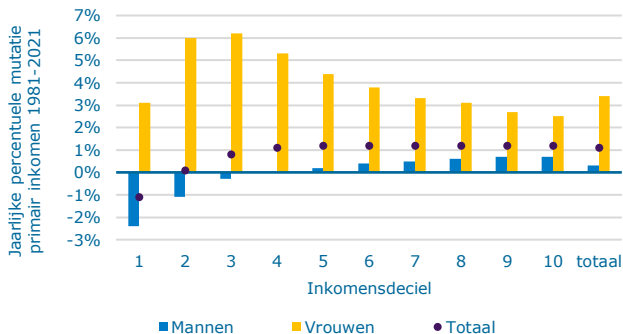
Mannen zijn oververtegenwoordigd in de hogere inkomensdecielen.



Bron: CBS

6.4 Mutatie van primair inkomen (1981 – 2021) in reële termen

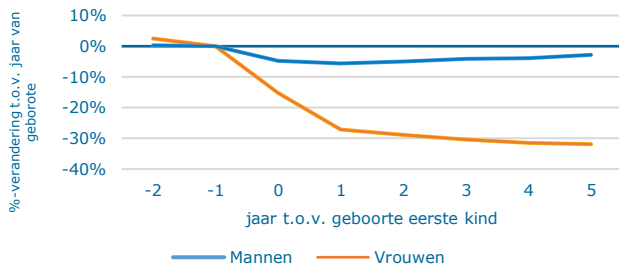
Vrouwen met lage inkomens zijn meer gaan werken en dus verdienen, mannen met lage inkomens zijn juist minder gaan verdienen.



Bron: Universiteit Leiden

6.5 Inkomen twee jaar voor en vijf jaar na geboorte eerste kind, cohort 2012 – 2014

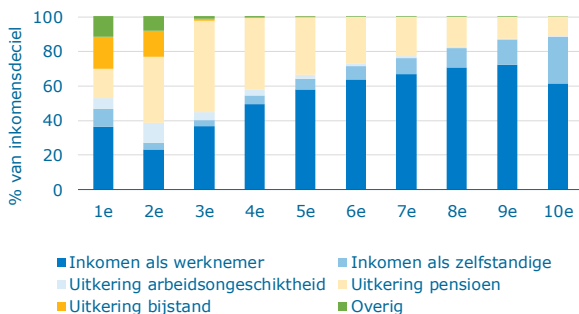
Het inkomen van vrouwen daalt gemiddeld ongeveer 30% na de geboorte van het eerste kind. De daling bij mannen is beperkt.



Bron: CBS

6.6 Voornaamste inkomensbron per inkomensdeciël in 2022

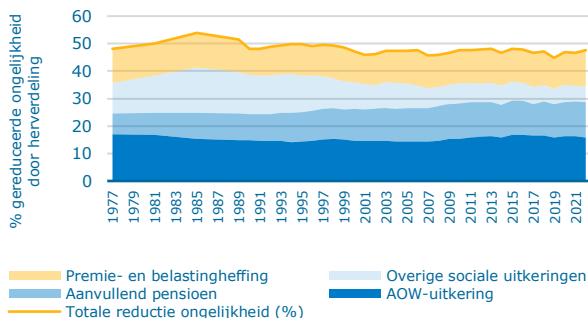
De voornaamste inkomensbron is homogener bij de hogere inkomensdecielen, daarbij neemt ook het aandeel zelfstandigen toe.



Bron: CBS

6.7 Reductie ongelijkheid primair inkomen door herverdeling

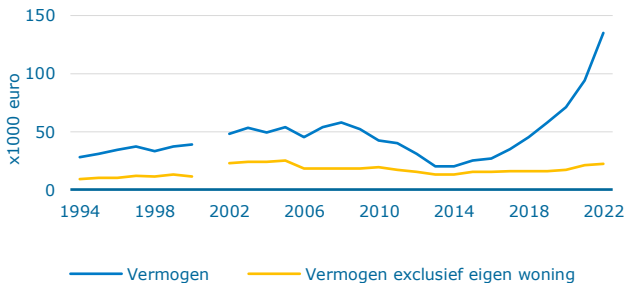
Bijna 50% van de inkomensongelijkheid wordt weggenomen door herverdeling.



Bron: CBS

6.8 Het gemiddelde vermogen van huishoudens

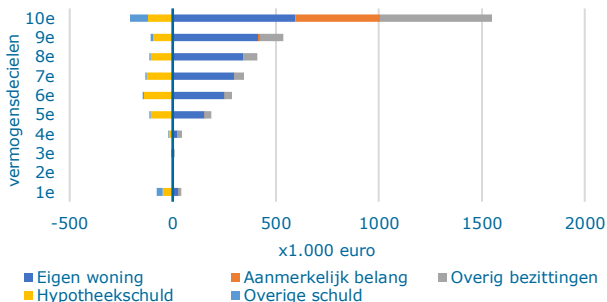
Sinds 2013 bestaat groei in het gemiddelde vermogen vooral uit waardeinstijgingen van de eigen woning.



Bron: CBS

6.9 Schulden en bezittingen van de 10%-vermogensgroepen in 2022

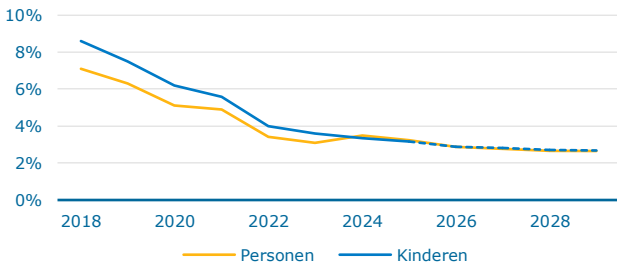
De eigen woning vormt voor de meeste Nederlanders de belangrijkste bron van bezit.



Bron: CBS

6.10 Personen onder de armoedegrens, % onder criterium niet-veel-maar-toereikend van SCP

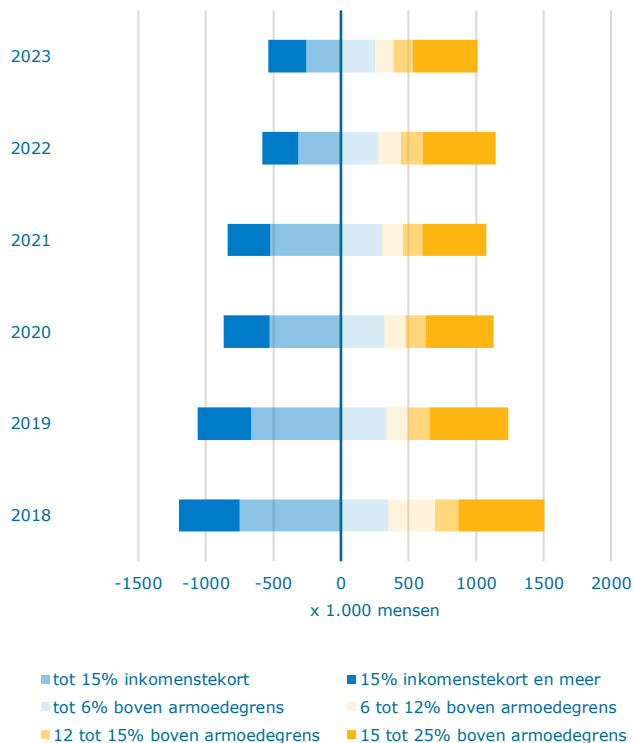
Het percentage personen en kinderen in armoede is afgenomen en zal naar verwachting verder afnemen.



Bron: CPB

6.11 Spreiding rond de armoedegrens

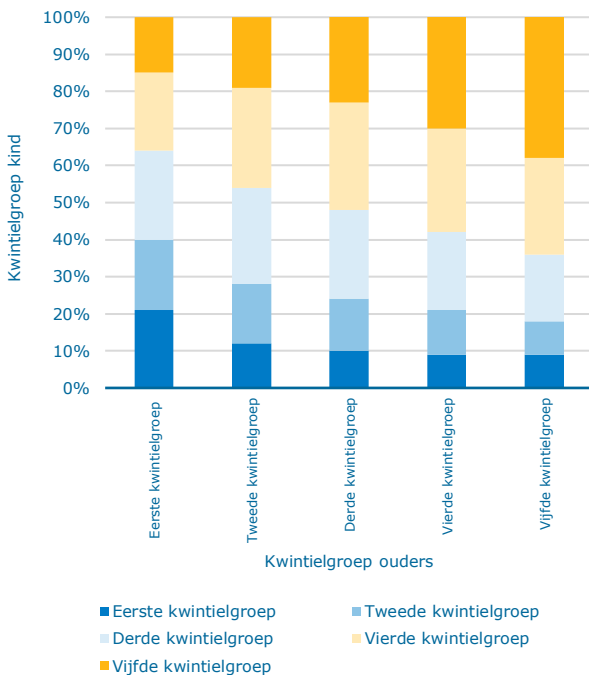
Het aantal mensen net onder de armoedegrens is in de afgelopen jaren afgenomen.



Bron: CBS

6.12 Inkomensmobiliteit tussen familiegeneraties uitgedrukt in inkomenskwintielen van ouders en kinderen

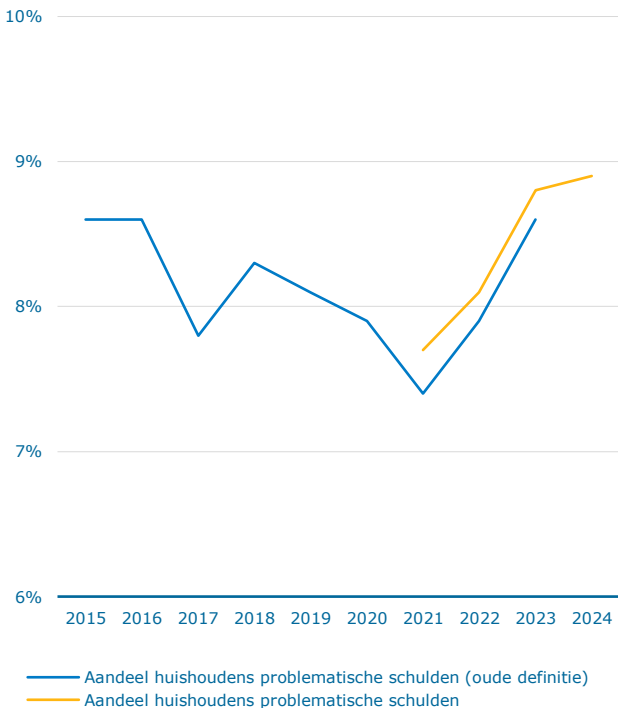
De plek op de inkomensverdeling wordt in Nederland gedeeltelijk bepaald door de plek op de inkomensverdeling van de ouders.



Bron: CPB

6.13 Aandeel huishoudens met geregistreerde problematische schulden in Nederland

Het aandeel huishoudens met geregistreerde problematische schulden in Nederland is niet significant afgenomen.



Bron: CBS

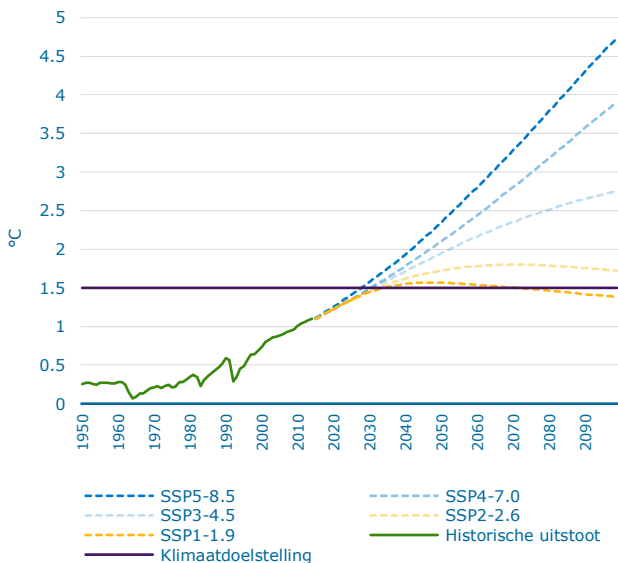
Fysieke leefomgeving en klimaat

- 7. **Klimaat en energie**
- 8. **Landbouw en natuur**
- 9. **Wonen**

7. Klimaat en energie

7.1 IPCC-rapport - vijf scenario's voor de verandering in de mondiale oppervlaktetemperatuur

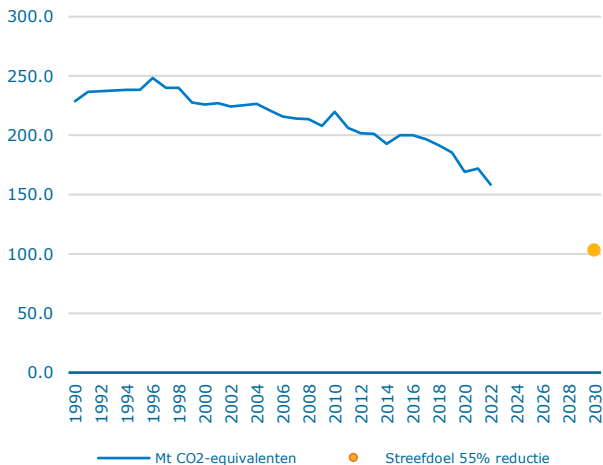
De scenario's van het IPCC laten zien dat extra klimaatbeleid nodig is om de doelstellingen van het Parijs akkoord te halen.



Bron: Intergovernment Panel on Climate Change (IPCC)

7.2 Nationale broeikasgasemissies en doelen

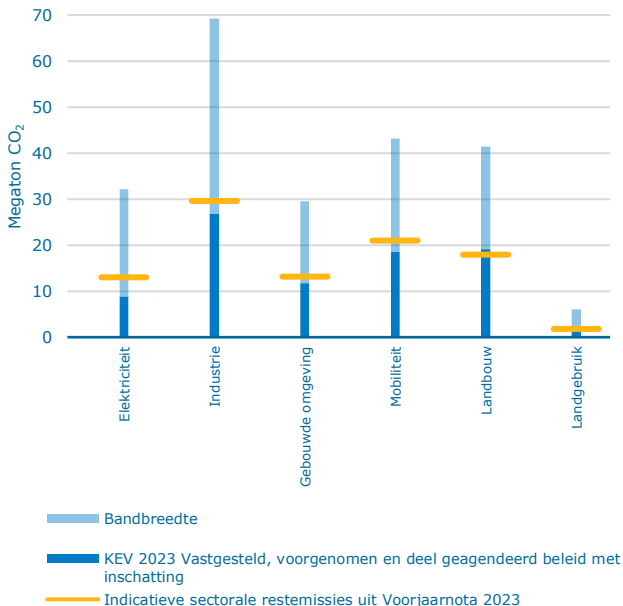
Met vastgesteld, voorgenomen en geagendeerd beleid is het onzeker of de doelstelling van 55% CO₂-reductie in 2030 gehaald wordt.



Bron: PBL

7.3 Broeikasgasemissie en restemissie per sector in 2030

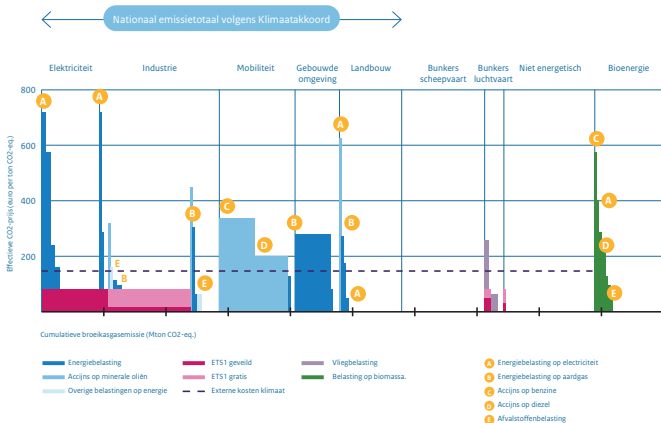
De effecten van het huidige klimaatbeleid zijn qua potentiële emissiereductie het grootst voor de mobiliteit en gebouwde omgeving.



Bron: KEV

7.4 CO₂-beprijzing van broeikasgasemissie in 2023

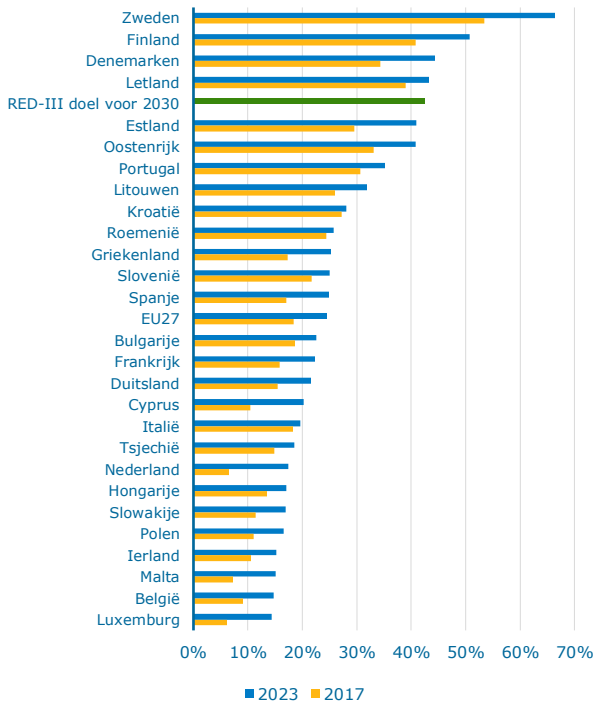
In veel sectoren betaalt de vervuiler nog niet voor de schade die broeikasgassen veroorzaken.



Bron: PBL

7.5 Hernieuwbare energie in Europa, als aandeel van het bruto energetisch eindverbruik, 2023

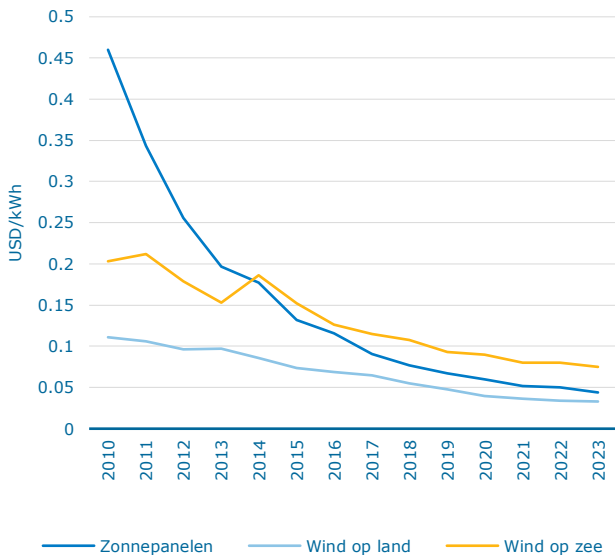
Nederland en de EU als geheel lopen achter op de doelstelling voor hernieuwbare energie (RED-III).



Bron: Eurostat

7.6 Gemiddelde opwekkosten gedurende de levensduur

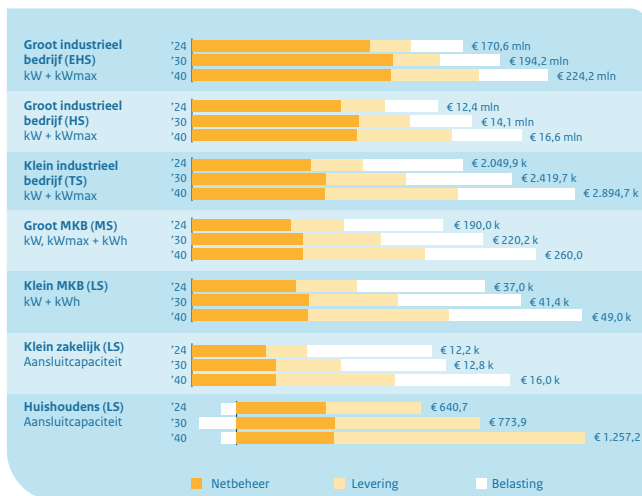
De gemiddelde opwekkosten van vooral zonnepanelen en wind op zee zijn sterk gedaald.



Bron: CBS

7.7 Ontwikkeling van de elektriciteitsrekening tussen 2024-2040 voor verschillende eindgebruikers

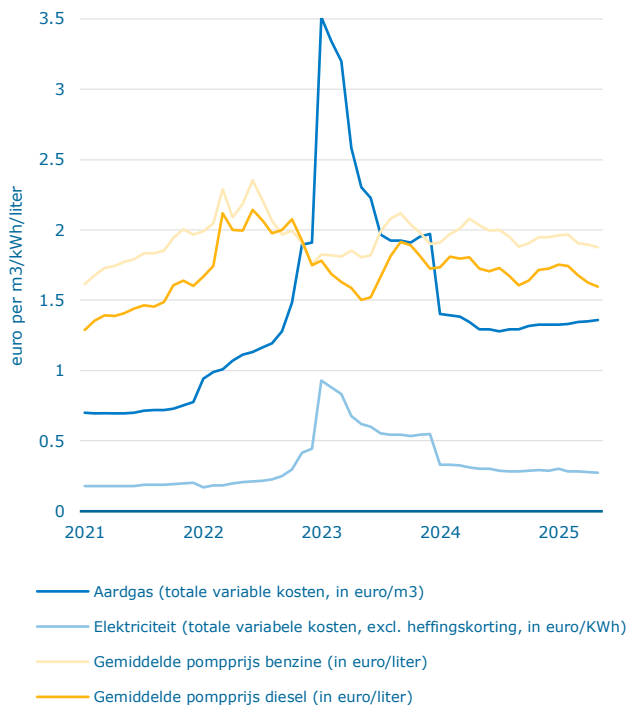
Door stijging van de nettarieven gaan met name huishoudens tussen 2024 en 2040 fors meer betalen voor hun elektriciteitsrekening.



Bron: IBO bekostiging infrastructuur

7.8 Gemiddelde tarieven energie en brandstof voor consumenten

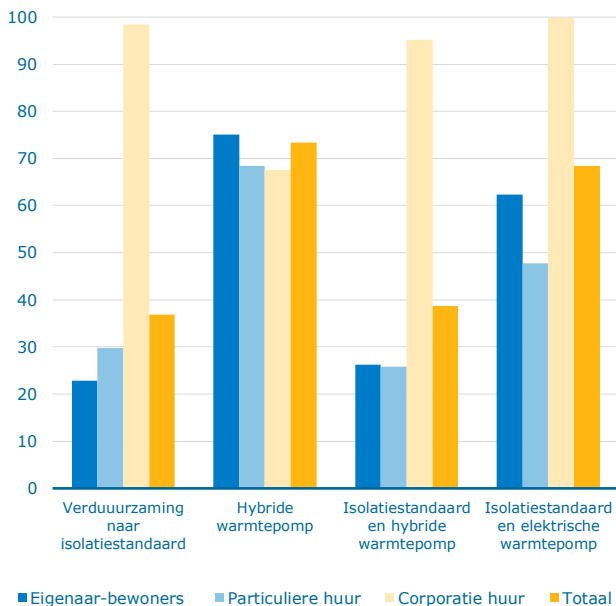
Na de energiecrisis in 2023 zijn tarieven voor gas en elektriciteit weer gestabiliseerd; de prijzen voor benzine en diesel zijn stabiel gebleven.



Bron: CBS

7.9 Percentage huishoudens met een positief inkomenseffect bij verduurzamingsopties in 2024

Voor meer dan 70% van de huishoudens is een hybride warmtepomp financieel aantrekkelijk.

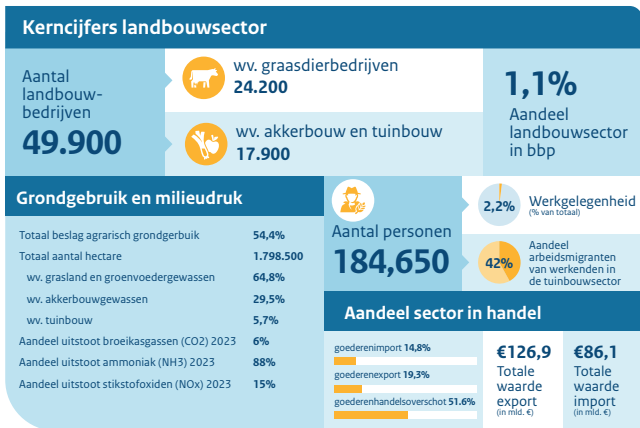


Bron: CPB/TNO

8. Landbouw en natuur

8.1 Ontwikkeling landbouwaandeel in totale economie, werkgelegenheid, grondgebruik en milieudruk en handel

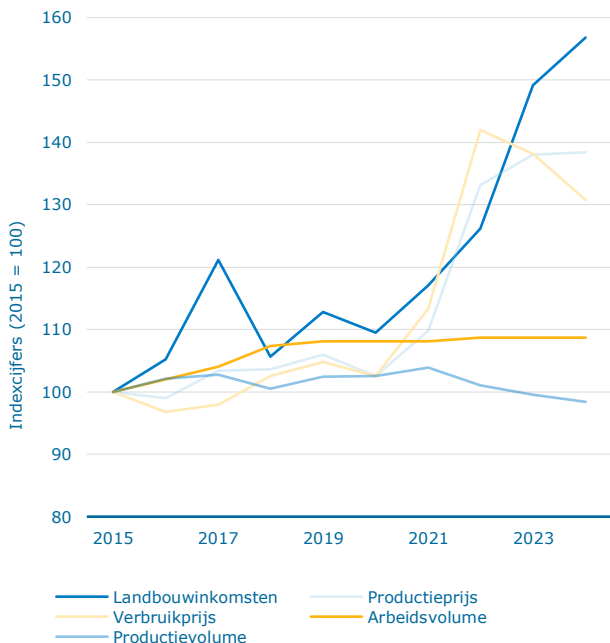
De landbouwsector draagt 1,1% bij aan het bbp en omvat 2,2% van de werkgelegenheid, het beslag op natuurlijk kapitaal is fors groter.



Bron: Agrimatie

8.2 Ontwikkeling van inkomsten in de landbouwsector

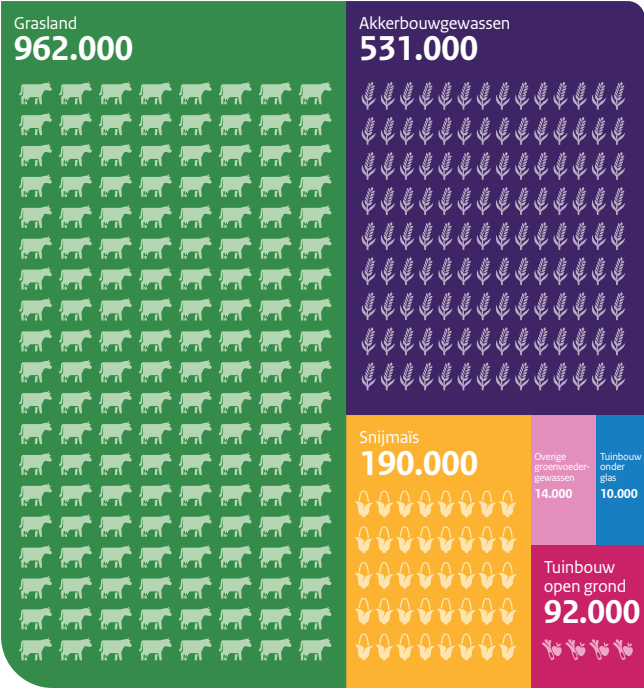
Inkomsten van de landbouwsector stegen met 57% sinds 2015; vooral door stijgende productiekosten en daardoor hogere verbruiksprijzen.



Bron: CBS

8.3 Grondgebruik in duizend hectare, 2024

54% van ons landoppervlakte wordt gebruikt voor de landbouw, dat is 1,8 miljoen hectare grond. De helft hiervan is grasland.



Bron: CBS

8.4 Veedichtheid en percentage landbouwgrond in de EU in 2023

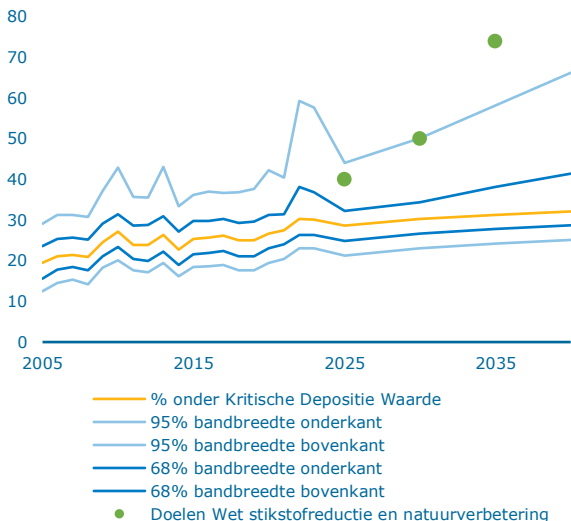
De veedichtheid in Nederland is het hoogst van Europa. Het percentage landbouwgrond ligt hoger dan het EU-gemiddelde.



Bron: Eurostat

8.5 Stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden onder de kritische depositiewaarde

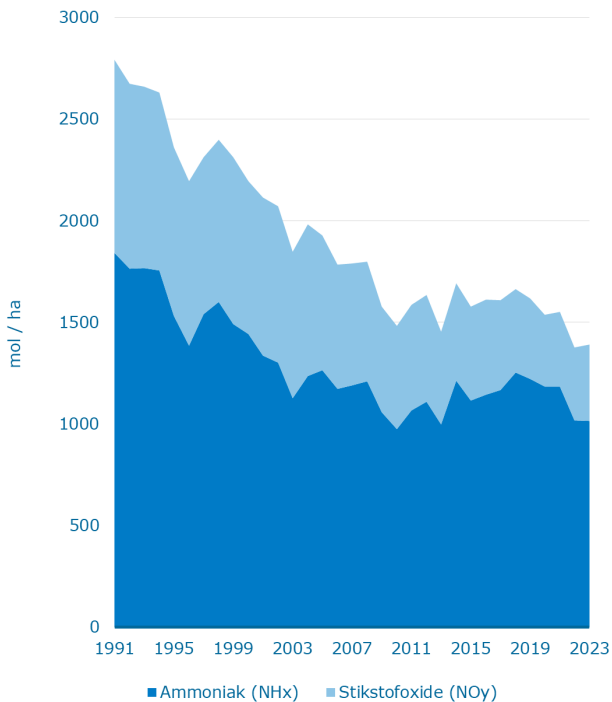
Op dit moment zijn de doelen om natuur in Natura 2000-gebieden onder de kritische depositiewaarde te krijgen nog niet haalbaar.



Bron: RIVM

8.6 Stikstofdepositie per hectare

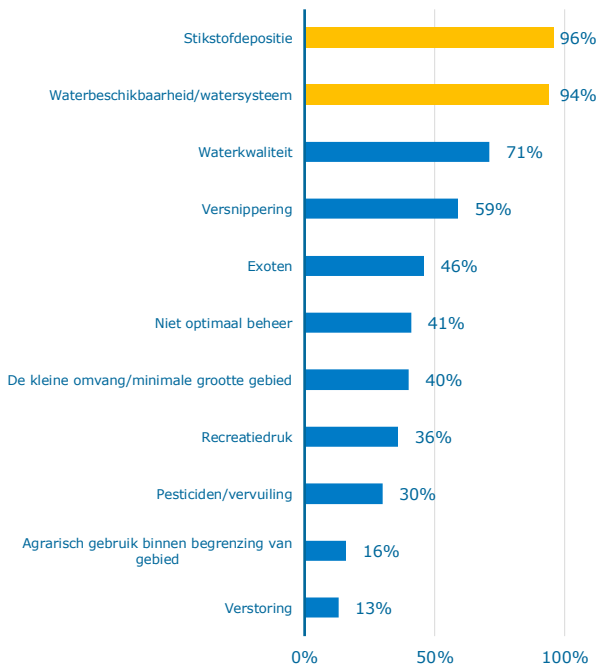
De stikstofdepositie daalde tot 2010, sindsdien is met name de daling van de ammoniakdepositie gestagneerd.



Bron: CLO

8.7 Belangrijkste drukfactoren op de natuur

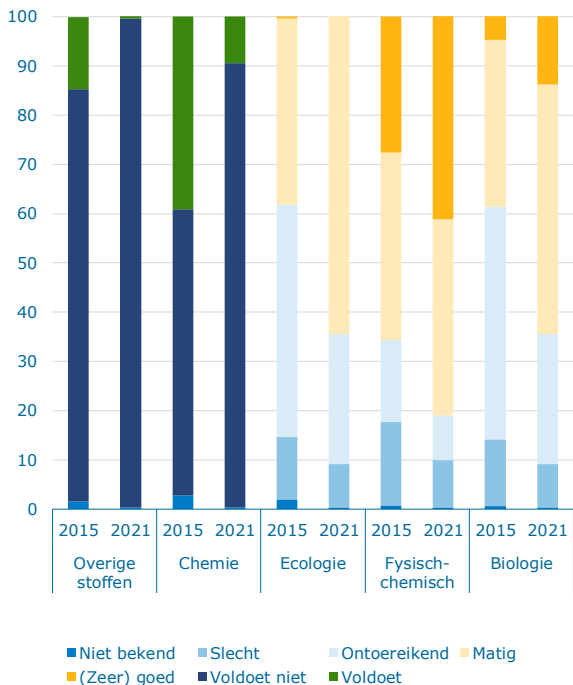
Stikstofoverschot en verminderde waterbeschikbaarheid hebben in bijna alle onderzochte gebieden een effect op de staat van natuur.



Bron: Ecologische Autoriteit

8.8 Beoordeling kwaliteit oppervlaktewater volgens de Kaderrichtlijn Water, 2015 - 2021

Kwaliteit van oppervlaktewater voldoet niet en verslechtert qua chemie en overige stoffen, overige indicatoren zijn wel verbeterd.

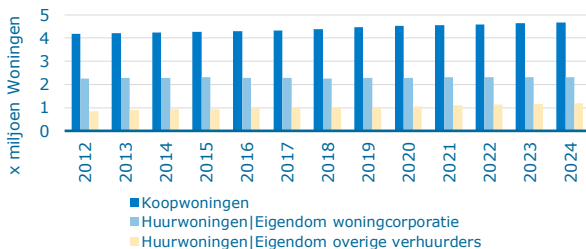


Bron: CBS

9. Wonen

9.1 Aantal woningen naar eigendom

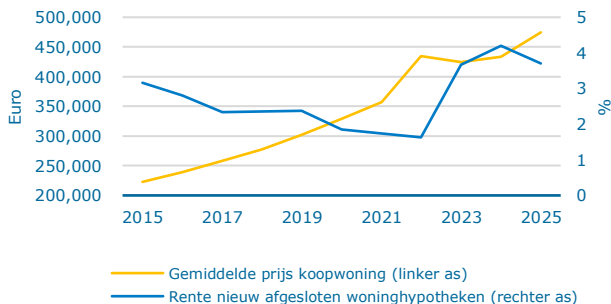
Het aantal corporatiewoningen is stabiel gebleven, het aantal overige huurwoningen en koopwoningen groeide wel.



Bron: CBS

9.2 Gemiddelde hypotheekrente en prijzen koopwoningen

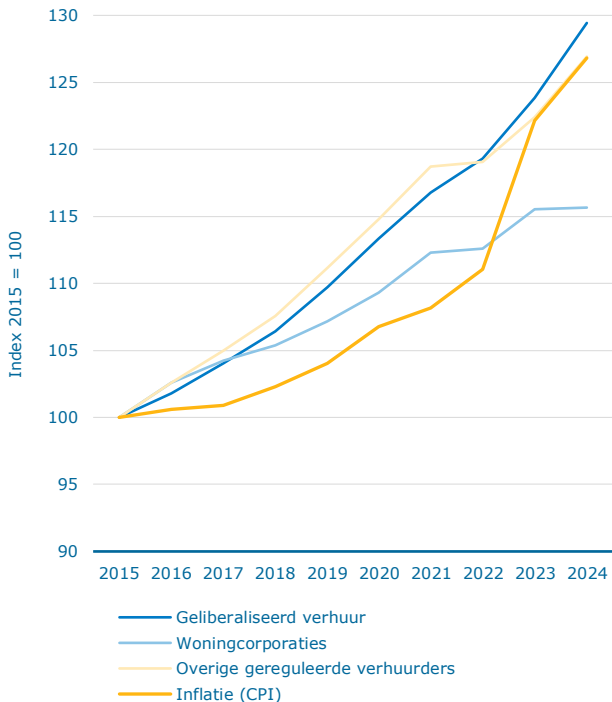
De sterk gestegen rente heeft geleid tot een kortstondige dip in de woningprijzen.



Bron: CBS

9.3 Huurverhogingen in verschillende huursegmenten

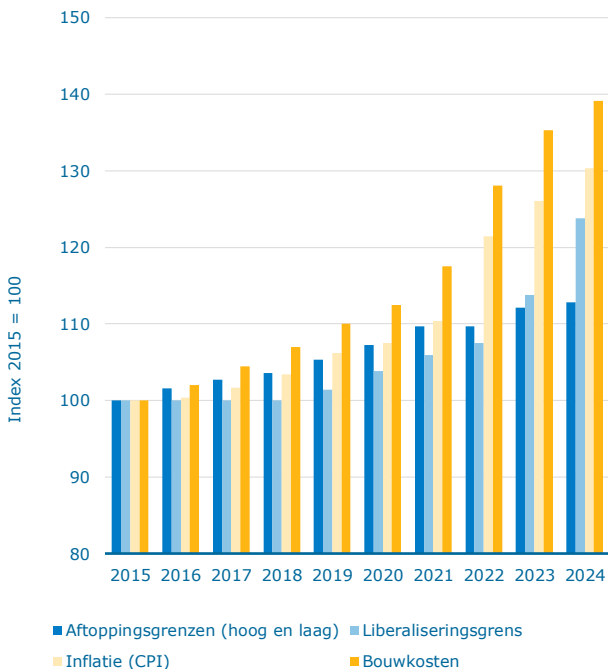
Huurverhogingen bij woningcorporaties zijn lager dan bij andere verhuurders en ook lager dan inflatie.



Bron: CBS

9.4 Indexatie van aftoppingsgrenzen in relatie tot liberalisatiegrens, CPI en bouwkosten

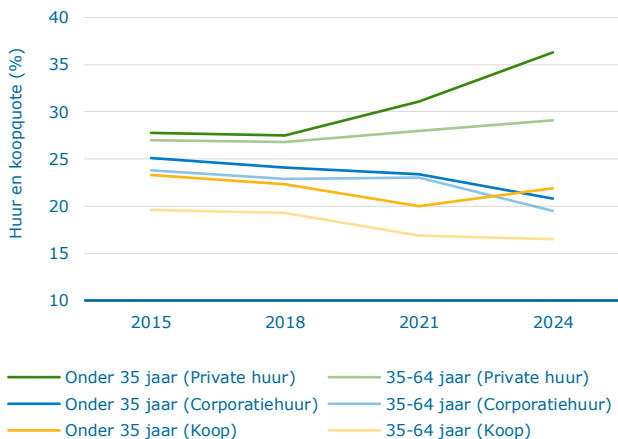
De aftoppingsgrens wordt gebruikt voor passend toewijzen en is minder geïndexeerd dan de liberalisatiegrens of de inflatie.



Bron: Ministerie van VRO

9.5 Huur- en koopquotes, uitgesplitst naar segment en leeftijd

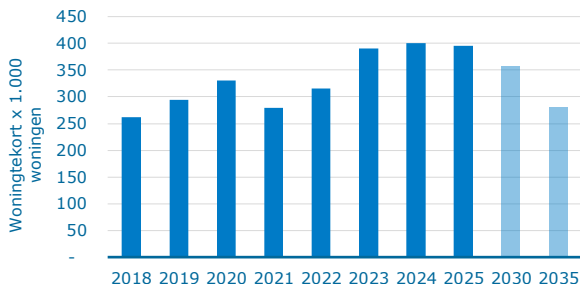
Private huurders (vooral jongeren) geven een steeds groter deel van hun inkomen uit aan huur, corporatiehuurders en kopers juist minder.



Bron: CBS

9.6 Statistisch woningtekort prognose tot 2035

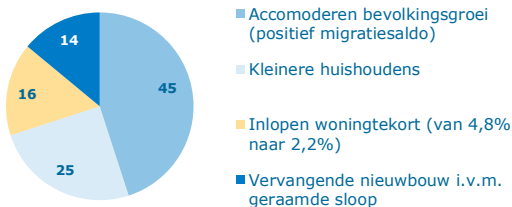
Het woningtekort is de afgelopen jaren opgelopen en daalt pas substantieel na 2030.



Bron: ABF

9.7 Verwachte toevoegingen aan de woningvoorraad naar type opgave, 2024 t/m 2038

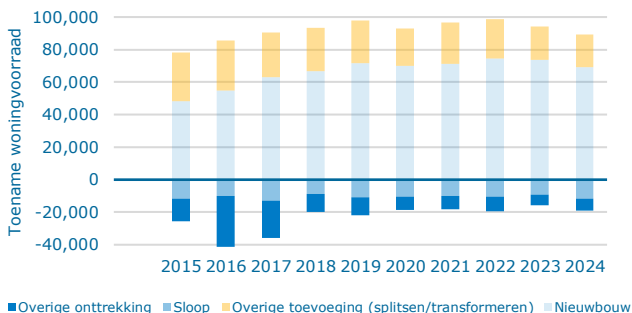
De woningbouwopgave komt vooral voort uit een positief migratiesaldo en meer kleinere huishoudens.



Bron: ABF

9.8 Woningvoorraad, nieuwbouw, sloop en overige toevoegingen en onttrekkingen

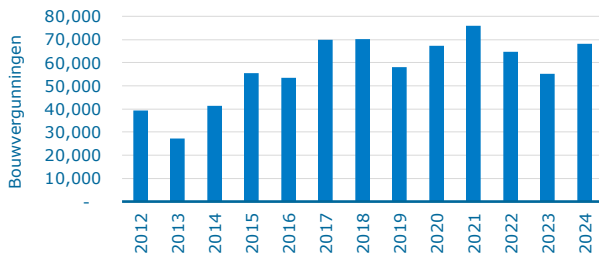
Nieuwbouw en overige toevoegingen zijn tussen 2015 en 2019 gestegen en daarna afgevlakt.



Bron: CBS

9.9 Aantal afgegeven bouwvergunningen per jaar

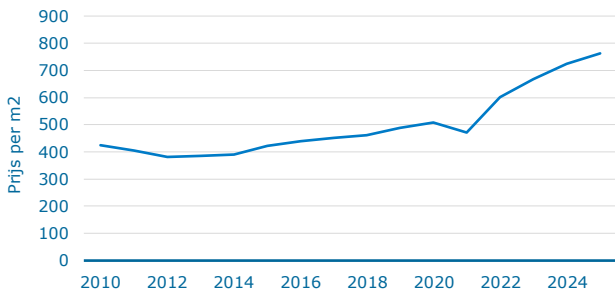
Het afgegeven aantal bouwvergunningen fluctueert sinds 2017 tussen de 55.000 en 75.000 per jaar.



Bron: CBS

9.10 Gemiddelde prijs bouw kavels

Het aanhoudende woningtekort drijft grondprijzen op, met een stijging van kavelprijzen van ruim 50% sinds 2021.



Bron: Kadaster

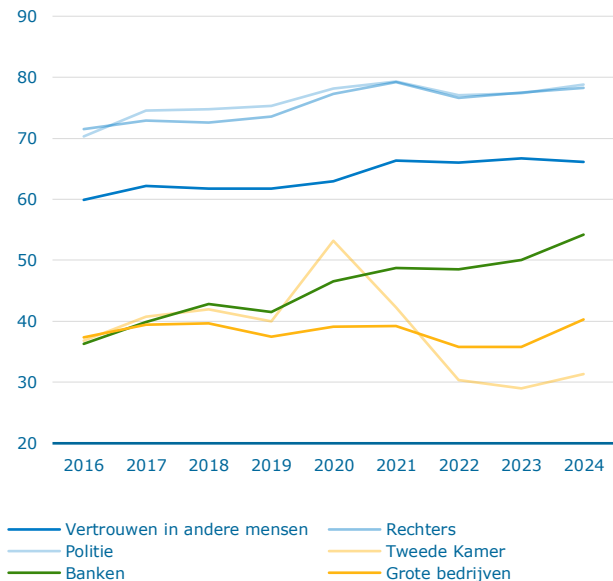
Sociaal domein

- 10. Brede welvaart
- 11. Zorg en welzijn

10. Brede welvaart

10.1 Percentage mensen dat vertrouwen heeft in instituties

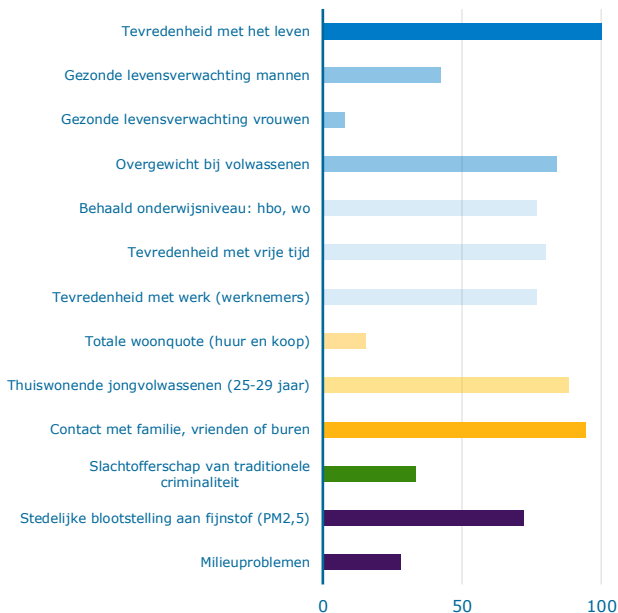
Voor de meeste instituties is het vertrouwen stabiel over de tijd. Het vertrouwen in de Tweede Kamer is gedaald.



Bron: CBS

10.2 Positie van Nederland in de EU voor verschillende brede welvaartsindicatoren voor het hier en nu

De brede welvaart in Nederland is over het algemeen hoog vergeleken met andere Europese landen.



NL doet het beter dan ...% van de EU-landen

Bron: CBS

10.3 Positie van Nederland in EU voor verschillende brede welvaartsindicatoren voor volgende generaties

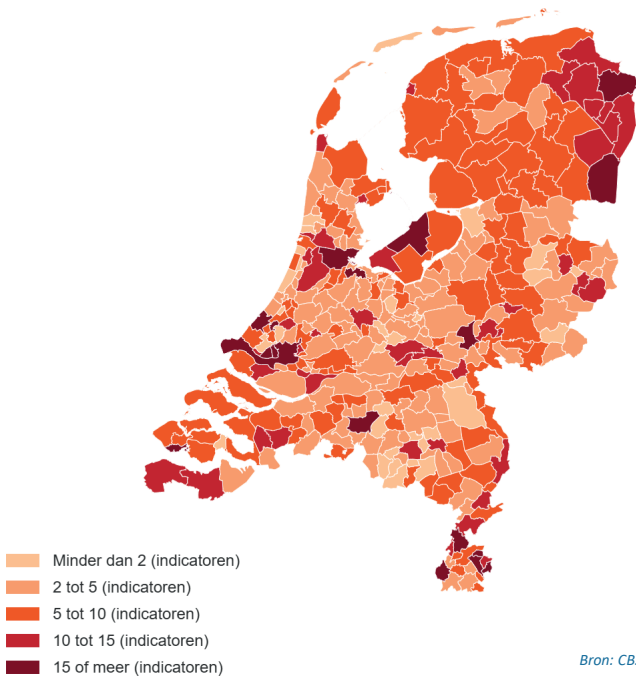
Nederland scoort minder goed op het gebied van schulden, stikstof en discriminatiegevoelens.



Bron: CBS

10.4 Aantal slecht scorende brede welvaart indicatoren per gemeente

Er zijn grote verschillen tussen gemeenten wat betreft het aantal slecht scorende brede welvaart indicatoren.



11. Zorg en welzijn

11.1 Internationale ranglijsten voor welzijn

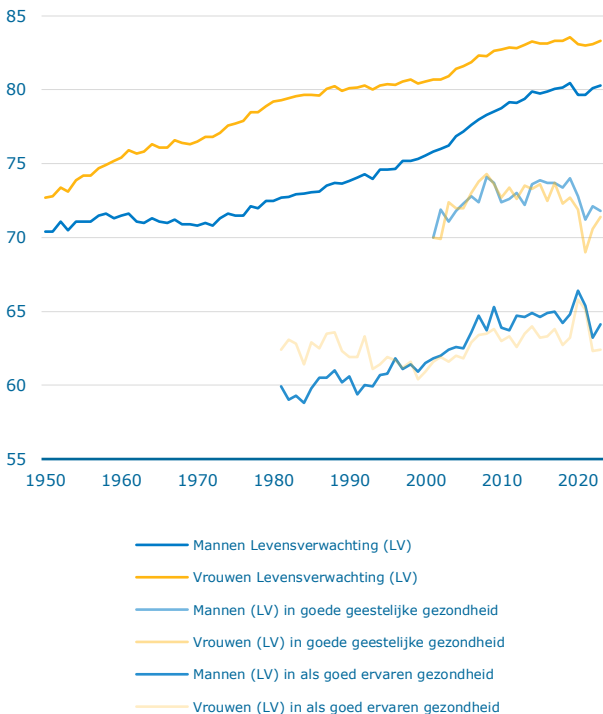
Nederland scoort relatief goed op welzijn in internationale vergelijkingen.

World Happiness Report 2025		
1	Finland	7,736
2	Denemarken	7,521
3	IJsland	7,515
4	Zweden	7,345
5	Nederland	7,306
6	Costa Rica	7,274
7	Noorwegen	7,262
8	Israël	7,234
9	Luxemburg	7,122
10	Mexico	6,979

Human Development Index Report 2025		
1	IJsland	0,972
2	Noorwegen	0,970
3	Zwitserland	0,970
4	Denemarken	0,962
5	Duitsland	0,959
6	Zweden	0,959
7	Australië	0,958
8	Hong Kong	0,955
9	Nederland	0,955
10	België	0,951

11.2 Levensverwachting, totaal en in goede ervaren en geestelijke gezondheid

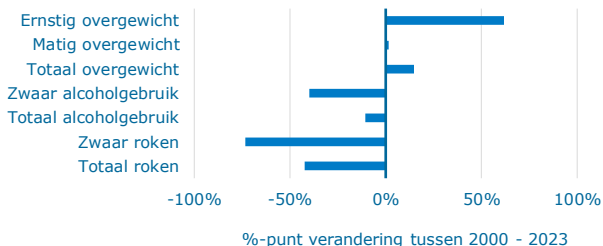
De levensverwachting in goed ervaren gezondheid en geestelijke gezondheid is significant lager dan de eigenlijke levensverwachting.



Bron: CBS

11.3 Veranderingen in gezondheidsproblemen en leefstijl

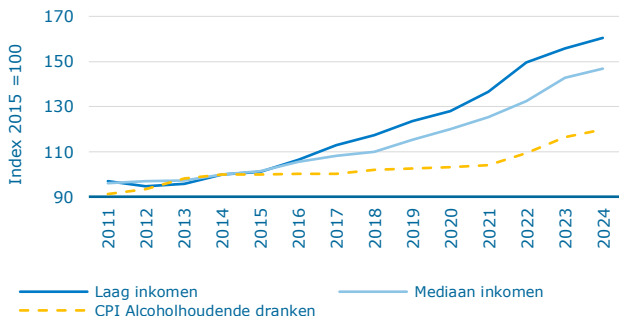
Alcoholgebruik en roken zijn afgenomen sinds 2000, (ernstig) overgewicht is echter toegenomen.



Bron: CBS

11.4 Prijsontwikkeling alcoholhoudende dranken en inkomensontwikkeling

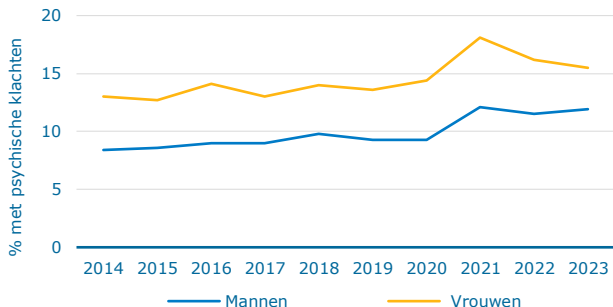
De prijsontwikkeling van alcoholhoudende dranken bleef achter bij de inkomensontwikkeling.



Bron: CPB

11.5 Psychische klachten bij personen van 12 jaar en ouder

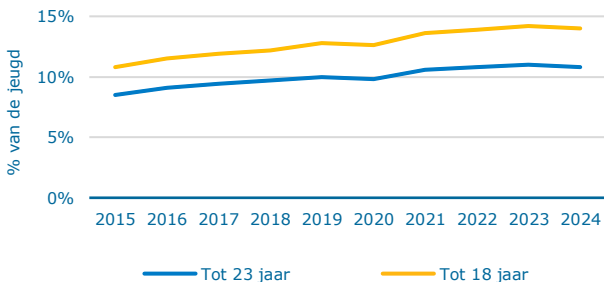
**Vrouwen ervaren meer psychische klachten dan mannen.
In 2021 was er een kortstondige piek in psychische klachten.**



Bron: CBS

11.6 Percentage van jeugd met jeugdzorg

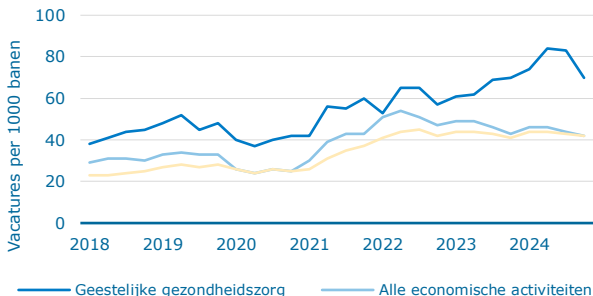
Het gebruik van jeugdzorg stijgt al langere tijd. 1 op de 7 jongeren onder de 18 komt in aanraking met jeugdzorg.



Bron: Nederlands Jeugdinstituut

11.7 Openstaande vacatures in de zorg- en welzijnssector

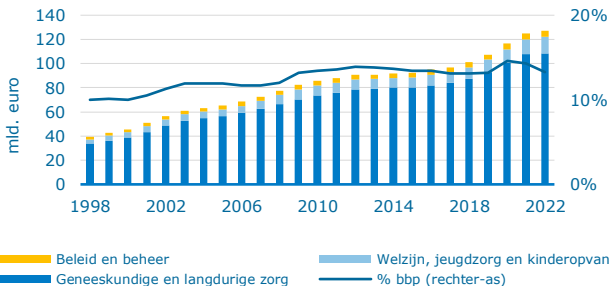
De zorg heeft met toenemende mate moeite om personeel te vinden, vooral de ggz kampt met veel onvervulde vacatures.



Bron: CBS

11.8 De zorguitgaven stijgen. Het meeste geld gaat naar geneeskundige en langdurige zorg

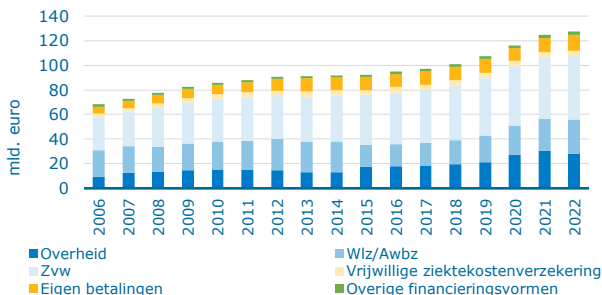
De zorguitgaven stijgen fors. Het meeste geld gaat naar geneeskundige en langdurige zorg.



Bron: CBS

11.9 Zorgkosten in verhouding tot eigen bijdragen

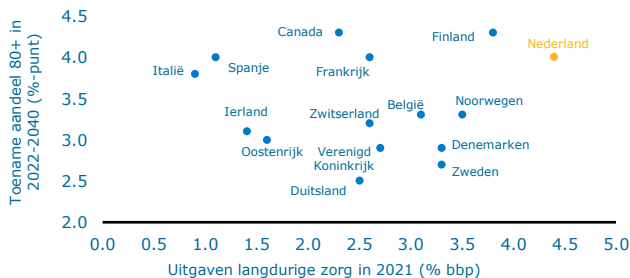
De zorgkosten bedragen 7.000 euro per persoon per jaar.
40% hiervan wordt gefinancierd via de Zorgverzekeringswet.



Bron: CBS

11.10 Internationale vergelijking in kosten van langdurige zorg

De Nederlandse uitgaven aan langdurige zorg zijn relatief hoog,
terwijl het aantal 80-plussers nog sterk zal stijgen.



Bron: VN

